

prosa

bladet

MED PÅ AI-REVOLUTIONEN
Natasha/samler()kvinder_
om_kunstig//intelligens.

8/2024

Iværksættere
_og_nørd//
21-årige()
forandrer//politisk
/arbejde_med_
AI-model

prosa

din IT-fagforening

Nyt_logo//
Din_fagforening
i_nye()klæder

prosa

Din IT-fagforening

”

Det er verdenshistorisk lovgivning.

Den her er til mødre og fædre. De er, ligesom jeg, syge af bekymring over vores børns sikkerhed online. Australiske familier skal vide, at regeringen har deres ryg.

Den australske statsminister, Antony Albanese, omkring regeringens planer om at forbyde børn under 16 år adgang til sociale medier.

”

Der var ikke skyggen af psykologisk tryghed. Det var mere den kolde skulder, hvis du ikke kunne levere det, der blev forventet af 'ressourcen'.

Casper (anonym), 30 år og tidligere ansat hos Netcompany, til Ingeniøren i forbindelse med rekordhøj udskiftning af medarbejdere hos IT-giganten.

”

Vi har brug for et DR, der står som et fyrtårn for demokratiets værdier – ikke endnu en aktør, der svækker dem. Stop login-kravet, DR. Vi skattebetalere har ikke brug for, at vores egne midler bruges til at skabe nye portaler til overvågningssamfundet. Vi har brug for en institution, vi kan stole på – en søjle, der forsvare vores ret til privatliv og fri adgang til information.

Niels Bertelsen, formand for PROSA, i Altinget.dk i forbindelse med, at Danmarks Radio kræver obligatorisk login for at tllgå alt indhold.

TIKTOK FJERNER IKKE ALLE VIDEOER MED SELVSKADE

De sociale medier får løbende kritik for, at de ikke fjerner skadeligt indhold fra deres platforme – og nu er det TikTok, der får kritik fra Børns Vilkår. Det skriver DR.

I oktober anmeldte Børns Vilkår 700 TikTok-videoer med selvska- de. Videoerne viste blandt andet unge piger, der har store sår efter selvska- de, og guides til, hvordan man skærer i sig selv og i sidste ende tager sit eget liv.

”Inden for nogle miljøer kom- mer selve det at selvska- de til at give status og anerkendelse, og så får man mange nye venner online, som sammen skaber den romantisering og til dels normali- sering af selvska- de og selvmord,” siger Kathrine Elmoose Jørgensen, der er digital medieekspert hos Børns Vilkår, til DR.

Børns Vilkår krævede at få de 700 videoer fjernet fra TikTok, men platformen har kun fjernet 20 af dem, mens 400 videoer har fået ændret indstillinger, så de kun er synlige for brugeren, der har delt videoen.

TikTok understreger overfor DR, at man reagerer på de ting, Børns Vilkår rapporterer, og at TikTok ”fjerner 99 procent af den slags indhold, allerede inden det bliver indrapporteret til os”.

Lidt af hvert...

Bye bye, BMI

– skal vi snakke om BRI i stedet?

Body Mass Index, eller blot BMI, har i mange år været en af de mest udbredte måder, vi måler sundhed på. BMI tager udgangspunkt i en persons vægt og højde – men udregningen har længe været udska- ldt, og et nyt studie peger på, at vi måske bør tale om BRI, Body Roundness Index, i stedet. Det skriver Videnskab.dk.

BRI er ikke en ny opfindelse. Det blev allerede introduceret i 2013, og udregningen tager udgangspunkt i en persons taljemål og højde – den tager altså i modsætning til BMI også højde for fedtfordelingen på kroppen.

I det nye studie fra tidsskriftet JAMA Network Open peger forskerne på, at BRI kan ”være lovende som et nyere antropometrisk mål (metode til at måle kroppens dimensioner, red.) forbundet med dødelighed af alle årsager.”

Udfordringen er dog, at vi endnu ikke ved, hvad konkrete BRI-værdier siger om den enkeltes sundhed – hvornår er BRI for eksempel for højt eller for lavt? Måske bør vi i stedet erkende, at vi ikke kan sige noget om en persons sundhed ud fra et enkelt tal, lyder det.

”Vi har et ønske om at kunne måle sundhed, men sundhed er ret komplekst og derfor svært at måle med ét tal,” siger Bodil Just Christensen, der er antropolog og adjunkt ved Biomedicinsk Institut på Københavns Universitet, til Videnskab.dk.

Ved du, hvorfor Siri hedder Siri?

De store tech-giganter AI-assistenten har mere eller mindre mærkelige navne. Apples hedder Siri, Google har Gemini, og Amazon kalder sin nyeste AI-assistent for Rufus.

Men hvor stammerne navnene egentlig fra?

Hvis vi starter med Siri, så er navnet fundet af Dag Kittlaus. Han var medstifter af det norske firma, som udviklede stemme-soft- waren, inden den blev købt af Apple. Siri var navnet på en kollega, og på norsk betyder det ”smuk kvinde, der fører dig til sejr”, skriver BBC.

Google endte med 'Gemini' på grund af datterselskabet DeepMind, som udviklede løsningen. Gemini betyder tvilling på latin, og navnet var dermed en måde at vise sam- arbejdet mellem Google og DeepMind. Rufus, der er den nye AI-assistent hos Ama- zon, er opkaldt efter selskabets allerførste kontorhund, der hyggede sig på Amazon- kontorerne i 90'erne. I dag er Amazon desuden stadig en hundeglad arbejdsplads, og ifølge selskabet har Amazon registreret mere end 10.000 kontorhunde.

AI kommer på arbejdspladserne – er vi klar?

TEKST
Nicolai Scharling
FOTO
Jakob Boserup

Når jeg læser debatindlæg i medierne, har jeg en stigende mistanke om, at det måske ofte er ChatGPT, der skriver til ChatGPT, der svarer. Naturligvis under dække af at være politikere eller andre meningsdannere.

For nylig var jeg nemlig på besøg hos en organisation, som næsten støtter sig helt op ad AI-modeller til deres udadvendte kommunikation og politiske arbejde. De lader ChatGPT skrive spørgsmål til politikerne på Christiansborg, reklamefilm er produceret for en slik via AI-video-abonnementer, ChatGPT skriver også artikler, og i det hele taget har de taget kunstig intelligens til sig på en måde, så det faktisk giver mening. Alt sammen endda af hæderlig kvalitet. Ikke tip-top, men alligevel rimelig godt.

Besøget var en øjenåbner for, hvad der reelt er i vente på mange arbejdspladser, uanset hvad politikerne siger. I denne udgave af PROSAbladet er den nye digitaliseringsminister Caroline Stage Olsen i hvert fald ikke så bekymret. Det handler måske heller ikke om bekymring, men om at forstå, at noget vil ske, forandre massivt, og så indrette sig derefter, så færrest muligt kommer i klemme. AI vil nemlig blive tilrettet og være særdeles anvendeligt, og det vil påvirke voldsomt mange arbejdsopgaver og måden at arbejde på. En stor mængde unge risikerer at ramme arbejdsmarkedet i hård konkurrence med en sprogmodel eller robot, som de ikke har erfaringen til at overtrumfe.

Det er ikke sådan endnu. Undersøgelser har vist, at AI-modeller ofte stresser medarbejdere, fordi de skal agere via et kludetæppe af modeller, som de skal tilpasse opgaveløsningen efter og ikke omvendt. Altså som tidsrøvere. I organisationen, jeg besøgte, var det ikke sådan. Det fungerede strømlinet og effektivt. Det var også her, at jeg stødte på AI-modellen Hamilton, som er udviklet af virksomheden Spaak. En model, som samler al viden fra det offentlige og politiske system og tilmed fra sociale medier, så det kan bruges til alt fra analyser og høringssvar til politiske udmeldinger. I princippet en revolution af public affairs-arbejdet.

Til min overraskelse dækker Spaak over fire 21-årige unge danske mænd med et kolossalt iværksætter-drive. Endda så stort, at de har lært sig selv alle nødvendige færdigheder fra programmering til salg og virksomhedsdrift. Det er ikke engang et år siden, at de startede Spaak og byggede Hamilton. I dag er det en millionforretning med stort potentiale og en lynhurtig rejse fra forældrenes kældre til eget kontordomicil med flere ansatte. Alt det kan, du læse om her i bladet. Også om, hvordan IT gøres bæredygtigt, inkludere kvinder, og hvad vi kan forvente os af 2025. Det viser om noget, hvad IT og tech kan, om mulighederne, om energien, og om hvordan alle kan få en indgang til iværksætteri og viden. Om vigtigheden af at udbrede teknologiforståelse hos børn og unge. I det lys er det måske ikke bekymring, men potentiale, der skal drive debatten. God læselyst!.

Binært fortalt:

01000101 01101110 01100100 01101110 01101110 00100000 01100101 01101100 00100000 01100110 01100001
01101110 01101100 01100001 01100111 01101100 01101001 01100111 01101011 00100000 01101111 01100111
00100000 01100110 01100101 01100100 01101100 00100000 01101110 01101011 01101101 01101101 01100101
01110010 00100000 01100001 01100110 00100000 01010000 01010010 01001111 01010011 01000001
01100010 01101100 01100001 01100100 01100101 01101100

PROSAbladet
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V, telefon 33 36 41 41
[prosaabladet@prosa.dk]

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør
Nicolai Scharling
Journalist Maria Trustrup
Udkommer næste gang:
Uge 8, 2025.
Deadline for debatindlæg:
Uge 5, 2025.
Redaktionsudvalg:
Christian A. Christensen
(formand),
Peter Ussing, Dorte Hoffmann,
Erik Dahl Klausen,
Mikkel Jørgensen og
Aleksander B. Bierbaum.
[redaktionsudvalg@lister.prosa.dk]
Design og layout:
THINKcreative
Forsidefoto:
Jakob Boserup og Todai
Tryk:
Jørn Thomsen Elbo

ER DER STADIG UBRUGTE MIDLER I ÅRETS UDDANNELSESUDGIFTER?

Sådan får du og dine kolleger mest ud af jeres uddannelsesbudget inden årets slutning.

Kursusklippekort

Investér i 20+ kursusdage og få adgang til de mest attraktive kursuser.

- Få op til 60% flere kursusdage, end I betaler for
- Tag årets uddannelsesmidler med videre to år frem og få glæde af dem
- Kan frit deles på tværs af afdelinger og kolleger
- Bruges på alle IT-kurser afholdt hos SuperUsers a/s de næste to år

20 DAGE	30 DAGE	50 DAGE	75 DAGE	100 DAGE
BETAL FOR 15 DAGE	BETAL FOR 22 DAGE	BETAL FOR 34 DAGE	BETAL FOR 50 DAGE	BETAL FOR 63 DAGE
GRATIS 5 DAGE	GRATIS 8 DAGE	GRATIS 16 DAGE	GRATIS 25 DAGE	GRATIS 37 DAGE
MERTID 33% GRATIS	MERTID 36% GRATIS	MERTID 47% GRATIS	MERTID 50% GRATIS	MERTID 59% GRATIS
PRIS 72.000,-	PRIS 102.000,-	PRIS 160.000,-	PRIS 234.000,-	PRIS 298.000,-

Certificeringspakker

Vi giver op til 30% rabat på kurser og exams med certificeringspakker. Vi har pakker inden for alle de mest populære teknologier. Få f.eks. rabat på:

Power BI Data Analyst | SQL Certified Developer | Certified Ethical Hacker |
Azure Developer | M365 Endpoint Administrator | Python Certified Developer

3 gode grunde til at tage på IT-kurser

- Hold trit med udviklingen i IT-branchen og dit fagområde
- Åben døren for nye ansvar, jobmuligheder og opgaver
- Ny viden gavner både dig og din organisation

Vil du høre mere?
www.superusers.dk

super@superusers.dk
48 28 07 06

Du kan booke og betale for dine kurser i år, og deltage i 2025. Planlæg trygt kalenderen med vores 1000+ IT-kurser med afholdelsesgaranti hvert år.

”Hvis der er noget samfund, som er klar til en ny digital fremtid, så er det Danmark

Caroline Stage Olsen har haft tre måneder som minister for et styrket Digitaliseringsministerium.

Hun vil bide big tech i haserne, gøre dem ansvarlige og få børn ud af det digitale fangenskab.

Skærmen er et vigtigt redskab, men ikke for techgiganternes tivoli af evighedsalgoritmer.

Digitalisering og AI kommer til være væsentlige indsatser i Danmarks EU-formandskab.

Konkurrenceevnen inden for AI skal styrkes.

Begejstringen for teknologi er vigtig, men den skal bruges rigtigt.

Det offentlige skal have banet vejen for brug af kunstig intelligens.

Der er store forventninger til teknologiforståelsen i Folkeskolen – måske på den længere bane som obligatorisk fag.

Caroline Stage Olsen har haft små tre måneder til at lære ministerhåndværket at kende, da PROSAbladet møder hende sidst i november.

29. august blev hun udnævnt som Minister for Digitalisering. Altså minister for et nyt og styrket ministerium, som ikke længere har ligestilling under sig.

Caroline hvem? Sådan lød spørgsmålet i første omgang helt naturligt. Den dengang 33-årige Caroline Stage Olsen sad nemlig hverken i Folketinget eller var et kendt ansigt i den politiske debat. I stedet kom hun fra en stilling som særlig rådgiver for Lars Løkke Rasmussen i Moderaterne. Hun har heller ikke beskæftiget sig med hverken digitalisering eller tech.

Det var mildt sagt en overraskelse i politiske kredse. Og også for Caroline Stage Olsen selv, der indrømmer, at hun blev fanget ”off guard”, da hendes chef ringede med tilbuddet. Hun valgte dog at sige ja, ”fordi det er et sindssygt spændende område, som rummer en masse muligheder, men også dilemmaer”.

Men overraskende var valget af en uprøvet politiker til et profileret område. Ikke mindst fordi hun skulle afløse en populær Marie Bjerre, som på under to år havde forvandlet tiden i et spritnyt ministerium med et lidt svævende mandat til politisk popularitet og at være et stærkt kort for Venstre.

Nu kom den helt ukendte og unge Caroline Stage Olsen. Og tilmed som ansvarlig for et stærkere og mere ambitiøst ministerium.

Hvad ville hun så, Caroline Stage Olsen? Og hvad betød det, at Digitaliseringsministeriet var blevet styrket? Det svar henstod til gengæld gennem de første måneder i det uvisse. Bortset fra en medieføljeton om arbejdsmiljøet hos Moderaterne har der været larmende tavst omkring Caroline Stage Olsen i offentligheden.

Faktisk er de første tre måneder gået så relativt stille af sig, at de IT-professionelles formand i PROSA, Niels Bertelsen, i starten af november skrev en kommentar i Altinget, hvor han efterlyste ministeren og undrede sig over tavsheden.

Men tavsheden var langt fra tilfældig. ”Det har handlet om at gå til det med ydmyghed. Jeg har ikke givet interviews, men brugt tiden på at sætte mig ind i området. Det har handlet for mig at få et startup-overblik og lære de emner, der optager forskellige parter, at kende,” fortæller Caroline Stage Olsen. Hendes tilgang er at lytte.

”Der er rigtig mange mennesker, som er markant klogere end mig på det her område. Jeg er dybt afhængig af dygtige mennesker omkring mig. Det gælder også i organisationer og private virksomheder. Jeg skal eksekvere på de gode tanker, der kommer fra andre,” fortsætter hun.

Caroline Stage Olsen kaldte sig selv minister for fremtiden, da hun ved tiltrædelsen skulle beskrive, hvad der var så særligt ved rollen for som digitaliseringsminister. Man kan måske gå linen ud og kalde hende ministeren for det hele – fordi IT, tech og digitalisering i stigende grad er pulsen og infrastruktur i samfundet – og måden vi alle agerer, lærer, socialiserer og færdes på. Hun medgiver, at digitalisering løber som en understrøm under alt, der kan såvel forbedre eller forringe vores forhold. Derfor er det vigtigt at være lydhør.

”IT er konkurrenceevne, vækst, børn og unge, trivsel og meget mere. Jeg skal ikke være innovationskraften, jeg skal sætte og flytte rammer. Jeg skal ikke opfinde den dybe tallerken eller de gode løsnin-ger. Jeg skal skabe de gode rammer for at skabe vækst – og samtidig skærme børn og unge,” siger hun.

”Mange ting har overrasket mig: Hvor mange interessenter der er. Hvor meget viden der er. Det har også overrasket mig, hvor meget optimisme der er. Det er sindssygt spændende ting, som tech kan og også livsnødvendige ting,” fortæller ministeren.

”Vi skal være med. Jeg er mere bekymret for, at vi ikke indfører noget vigtigt og afgørende, end frygten for, hvad teknologien kan gøre”.

Det handler nemlig om at balancere ved at bruge begejstringen, hvor teknologien står klar med vigtige løsninger, og hvor det er

Caroline Stage Olsen, født 10. november 1990 i Bagsværd. Danner par med Rikke og har en datter og to bonusbørn.

Sociale medier: Har profiler på Instagram, (Facebook, dog uden helt at bruge den mere), Tik-Tok (fordi bonusdatteren på 15 år også er der, men bruger ikke profilen), X (træt af den udvikling det tidligere Twitter har gennemgået og bruger det ikke så meget mere) og Blue Sky (var nr. 2 minister til at oprette profil på udfordrer til X, som gik i luften tidligere i år og har et stigende antal brugere verden over, og som ministeren kalder "et spændende medie").

Minister for digitalisering fra 29. august 2024.

Uddannelse

Cand.merc., International Marketing and Management, Copenhagen Business School (CBS), 2015.

BSc., Economics and Business Administration, Copenhagen Business School (CBS), 2013.

Beskæftigelse

Særlig rådgiver for udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, Udenrigsministeriet, 2024. Politisk chef, Moderaterne, 2023-2024.

Tillidshverv

Formand for bestyrelsen for Tobaksproducenterne, 2020-2023.

Medlem af bestyrelsen for Tobaksproducenterne, 2019-2020.

Medlem af bestyrelsen for Handicaprådet København, 2014-2017.

Medlem af Københavns Borgerrepræsentation, 2014-2020.

et helt afgørende redskab, som der skal investeres massivt i og banes vejen for brug af, og samtidig slå hælene i og bide big tech i haserne, så deres evighedsalgoritmer ikke fastholder især vores børn, men også voksne i digitalt fangenskab. "Jeg er ikke kritisk for skærme. Jeg er kritisk over for de kæmpe techgiganter, som bryder deres ansvar blandt andet med evighedsalgoritmer. Vi skal derover, hvor skærmen er et redskab, ikke et tivoli. Vi skal bruge den til at skabe gode digitale og fysiske fællesskaber, og vi skal ud af det digitale fangenskab," påpeger hun.

Og nu vi er ved skærmene og børn. Hvad med teknologiforståelse i skolen – hvorfor skal det kun være et valgfag fra 7. klasse trin? Hvor skal børn ikke lære at programmere allerede første skoledag?

"Jeg glæder mig meget til at se, hvordan teknologiforståelse kommer til at flyde, og jeg er helt sikker på, at det får en kæmpe positiv effekt. Det vil også være en del af mange fag. Hvis det går godt, vil jeg ikke lægge skjul på, at jeg sagtens kan se det blive gjort til et (obligatorisk, red.) fag," siger Caroline Stage Olsen.

Hun håber også, at det vil smitte af på antallet af kvinder, som i dag er underrepræsenteret i IT-faget. De følges typisk med drengene til de tidligste teenageår, men mister så interessen.

"Det er vigtigt, at vi får hævet

antallet, og jeg har overvejet, om jeg skal nedsætte en lille morgenmadsklub omkring kvinder i tech. Vi skal have knækket kurven. Jeg håber, at teknologiforståelse kan være end døråbner for at motivere unge kvinde. Og at der bliver gjort en indsats for, at piger vælger faget," siger hun.

Men for at vende tilbage til spørgsmålet fra formanden for PROSA – hvad vil Caroline Stage Olsen egentlig?

Hendes arbejde er i høj grad præget af, at Danmark overtager EU-formandskabet næste år, og at digitalisering og AI er en markant del af den danske dagsorden. Derfor er der også travlt allerede nu.

Faktisk så travlt, at interviewet er blevet udskudt fire gange, hvilket ministeren dog undskylder flere gange. Men at være minister er også at deponere dagen til kalenderlogistik med stabler af møder. Efter interviewet skal hun direkte til Bruxelles, og undervejs rykker såvel den særlige rådgiver som den kommunikationsansatte hende for, at tiden skrider.

Caroline Stage Olsen verfer dem væk med et vink og bemærkningen om, at hun "nok godt kan finde tid til at svare".

"Min første dagsorden er tredelt. Der er den nære og den fjerne. Den nære bane, som handler om børn, unge og techgiganternes evighedsalgoritmer. Jeg er bekymret for, hvor frit lejde de her techgiganter får."

"Jeg har lagt hånden på kogepladen og sagt, at det er en af to prioriteter for mig at stramme op på, også når vi sætter dagsordenen med EU-formandskabet. Vi har EU's kommende Digital Fairness Act. Jeg håber, vi kan få regulering ind omkring evighedsalgoritmer," forklarer Caroline Stage Olsen.

Hun medgiver, at Danmark er bundet meget op på EU, blandt andet i forhold til at handle og kræve aldersverificering. Men at det også handler om at aktivere de stærke blokke af EU til at prioritere indsatsen.

"Jeg kommer til at gå lovgivningen igennem med en tættekam," siger hun.

Det var det nære. En anden stor dagsorden er konkurrenceevnen.

"Hele dagsordenen omkring kunstig intelligens på den

internationale arena. Her er vi udfordret på konkurrenceevne på mange måder i EU. Vi har ikke investeret nok. Vi har ikke store nok virksomheder. Vi skal have kigget lovgivningen igennem. Det er et kæmpe indsatsområde." Tredje store indsat på ministerens dagsorden er AI i det offentlige.

"Jeg har snakket med mange mennesker de sidste par måneder. Næsten alle vil gerne bruge AI, men de fleste bliver mødt af en eller anden rød klud i ansigtet. Vi skal gå lovgivningen efter i sømmene, så det passer bedre. Der er nedsat en task force for kunstig intelligens i det offentlige, som samler de vigtige interessenter som KL, regioner og stat. Vi bliver nødt til at kigge på, hvad det er for juridiske barrierer, der gør, at vi ikke kan indføre AI, hvor det giver mening, herunder kigge på best practises," fortæller ministeren.

"Vi skal give kommunerne den rigtige værktøjskasse til at kunne implementere AI. Vi skal sikre, at der ikke er 98 kommuner, der bruger ressourcerne 98 gange på 98 forskellige måder," forklarer hun.

Og nu vi er ved kunstig intelligens, forstår ministeren godt bekymringen for, hvordan det vil påvirke arbejdsmarkedet, måske særligt blandt unge under uddannelse, som ikke ved, om deres færdigheder vil være gode nok til at konkurrere med AI?

"Jeg abonnerer ikke på flygt, robotterne kommer. Der er ikke tegn i sol, måne og stjerner på andet, end at vi kommer til at mangle arbejdskraft også i fremtiden. Jeg tror, at det er et værktøj, som skal bruges til at forbedre. Men vi følger det da tæt. Hvis der er noget samfund, som er klar til en ny digital fremtid, så er det Danmark. Vi er digital frontløber," fastslår ministeren.

Til slut kommer spørgsmålet om at bruge open source. Noget, som den danske stat ikke har gjort synderligt meget ud af tidligere, men i stedet bundet sig til lukkede kildekoder og store internationale udbydere af løsninger, som blandt andre Microsoft.

Når nu ministeren gerne vil bide big tech i haserne, er open source så ikke en måde? Åbne kildekoder betyder trods alt, at vi i højere grad er herre i eget digitaliseringshus?

"Det er godt spørgsmål. Vi har sat penge af og fået open source ind i digitaliseringsstrategien. Det er ikke noget, jeg skal have æren for. Det var Alternativet, som fik det med," svarer hun. ★

TEKST
Nicolai Scharling, nis@prosa.dk

FOTO
Digitaliseringsministeriet

Drengestreger:

Deres AI-model kan revolutionere det politiske arbejde

Fire 21-årige iværksættere og deres endnu yngre ansatte har succes med AI-modellen Hamilton, som laver politisk konsulentarbejde.

Siden årsskiftet har de bygget en millionforretning op.

De har samlet et 360-graders overblik over det politiske system i Danmark, som er skræddersyet til Public Affairs-arbejde.

De har stiftet anpartsselskabet Spaak for børneopsparingen.

De er nørder anno 2024.

De startede året med at arbejde i kælderens hos forældrene og har i dag eget kontor og flere ansatte.

Det handler om at komme ud af start-hullerne og hele tiden lytte til kunderne.

Start skrabet og byg så på ud fra feedback.

Mød Arthur, Lucas, Marcus og Karl-Emil. De er alle 21 år gamle, venner og så inficeret af iværksætterbacillen, at længere videregående uddannelser virker som en forsinkende stopklods på vejen mod succes.

De kan recitere Steve Jobs i søvne, og de har studeret startups og startup-guruer til hudløs-hed. Drømmen er selvfølgelig Silicon Valley. Og så er de ejere og stiftere af virksomheden Spaak, der på 11 måneder er vokset til at omsætte for over en million kroner.

Så hvorfor spille tid i et auditorium, når man kan suge nødvendige skills til sig via YouTube, podcasts, bøger, Ted-talks, debatfora og ved at tilbyde sin arbejdskraft i virksomheder, der rent faktisk arbejder praktisk med alt det, man vil lære.

Om det så er programmering, networking, den finansielle sektor, politik eller cybersikkerhed.

Hvis man vil iværksætte, så handler det om at komme i gang og brænde så meget, at man også er klar til at brænde nallerne.

At starte virksomheder og så ellers suge læring til sig som en nysgerrig svamp undervejs. Man kan sagtens lære sig selv at programmere allerede fra de tidligere gamingår.

Marcus og Lucas har således arbejdet som programmører i flere år, endda som full stack udviklere. Måske har programmer som Løvens Hule ikke været forgæves.

Marcus lejede spilsere ud til Minecraft allerede som 12-årig. Arthur havde i samme alder en aftale med beboere i flere opgange på Nørrebro om at bære deres skrald væk, mod at han fik deres pantflasker.

Og lige nu har de fire fået øje på og startet noget, som de er overbevist om, er en god forretning.

De har stiftet selskabet Spaak og lavet AI-softwareplatformen Hamilton, som samler al tilgængelig viden fra Folketinget, fra landets 98 kommuner og regioner,

fra organisationer, fra tænketanke og fra politikeres opdateringer på sociale medier og snart også fra nyhedsmedierne.

Den viden kan abonnenter bruge til at få skrevet alt fra politiske notater, se hvad enkelte politikere har sagt og ment om særlige områder eller til at hjælpe med høringssvar.

I princippet kan Hamilton dermed lave politiske analyser, konsulentarbejde og understøtte public affairs-arbejde baseret på stort set real time-opdateringer.

Det er sådan, PROSAbladet har hørt om Spaak og Hamilton. Nemlig ved at besøge en større organisation, som benytter AI-softwaren til stort set alt deres public affairs-arbejde. En efterfølgende opringning afslørede, at det er fire helt unge danske mænd, som står bag, og at de først fik ideen, efter nytårskrudtet var brugt op.

Alt sammen startede nemlig som en løs ide i januar 2024. Lucas, der er politisk aktiv, var blevet så irriteret over Folketingets hjemmeside, at han mente, at han og vennerne kunne bygge AI-software til at afhjælpe elendigheden og sætte indholdet i system.

Det forklarer Arthur Teglbjærg, medstifter og direktør for Spaak.

Arthurs titel er mest en konsekvens af, at han har talemåden i orden, og at han efter eget udsagn "kan programmere, men er den dårligste af de fire til det".

"Lucas har brugt enormt mange timer på at søge rundt på siden, han er også en kvik fyr, så selvom vi forkastede ideen til at starte med, så blev vi alligevel alle fire enige om at tage den op. Vi tog rundt til nogle mennesker, som arbejder med public affairs, og snakkede om det her og hørte, om det var noget, de kunne have brug for? Det kunne de," fortæller Arthur.

Arthur Teglbjærg er direktøren og sælgeren. De andre hardcore programører. Rollerne er fordelt efter styrker. Rollerne fordeles også med et glimt i øjet. Lucas er den eneste, der dagligt tager nystroget skjorte på og mest ligner en CBS'er, så han tager sig af økonomien.

PROSAbladet møder folkene bag Spaak i deres nye store kontorlokaler i en baggård på Nørrebro.

Siden januar er de vækstet fra at være de fire stiftere, som arbejdede hjemme fra Arthurs forældres kælder, og siden at flytte kortvarigt i et mindre kontorfællesskab og til nu at have eget kontor på en hel etage og være ni ansatte i alt.

Det er noget af en rejse på relativt få måneder.

Det er Arthur, den veltalende direktør, som fører ordet og svarer på spørgsmål. Alle andre arbejder travlt ved deres hævesænkeborde, som ser spritnye ud, men er købt fra statslige overskudslagre til få penge. Der er åbent kontormiljø og new yorker skydedørs-glasvægge, som fulgte med lokalene, og selvom det virker strømlinet og tech på den minimalistiske måde, så er der tænkt over brugen af penge.

"Vi fire får stadig ikke løn, men lever af vores opsparing. Det sker, selvom vi omsætter for over en million kroner i abonnenter. Pengene ryger ind i udvikling, drift og til medarbejdernes løn," forklarer Arthur.

Der nemlig er en plan for alt. Også hvordan penge skal investeres.

Spaak er nørderland anno 2024. Det er en moderne version af de kældre, drengeværelser og garager, hvor tidligere tech-succeser blev skabt.

Dage og aftener bruges foran skærmene, men cola og pizza er suppleret af måltidsordninger fra Meyers, så der også kommer vitaminer og grøntsager ind i systemet

Stifter:

Marcus Nerløe, 21 år, tech, research

Hvad er det bedste ved IT?

"Muligheden for at løse komplekse problemer og skabe værdi gennem teknologi, som kan nå ud til millioner af mennesker."

Hvad har været din største aha-oplevelse i forhold til at starte Hamilton?

"At se ens hårde arbejde i forældrenes kælder, til at man pludselig har et stort kontor med en del ansatte. Der skal man lige nive sig selv i armen."

Stifter:
Arthur Storm Teglbjærg, 21 år, salg, support

Hvad er det bedste ved IT?

"At du kan lave et globalt produkt fra dine forældres kælder."

Hvad har været din største aha-oplevelse i forhold til at starte Hamilton?

"At der er 10 nye opgaver pr. opgave, du løser i din virksomhed."

i løbet af de lange arbejdsdage. Det er prioriteret.

Frisurerne er velplejede, tøjet afslappet, men præsentabelt, et lydtafet af alternativ 90'er rock strømmer ud i lokalet fra fælles playlister, og en harddisk blinker hidsigt med små grønne lynglimt.

Det nørdede er bare blevet coolere og mere velplejet sammenlignet med Jobs og Gates' unge dage.

Siden januar har firkløveret brugt 60-70 eller endnu flere timer sammen om ugen på lange arbejdsdage. De er et demokrati, hvor man godt kan skændes, men altid slutter med at blive enige om det, der virker bedst for virksomheden.

"Vi har været mere sammen med hinanden end med vores familier og kærestere i år. Altså de kærestere, der er blevet," fortæller Arthur.

I slutningen af januar stiftede han og de tre andre Spaak ved hver at skyde 10.000 kroner ind i virksomheden. Nok til et anpartsselskab, som lyder mere seriøst over for omverden.

Navnet er ikke tilfældigt, men refererer til Paul Henri Spaak. En belgisk diplomat og politiker, som var med til at skabe fundamentet for europæisk samarbejde efter Anden Verdenskrig.

Virksomheden Spaak og deres software Hamilton er jo tænkt til politiske konsulenter og folk, som følger politik tæt.

"Først tog vi rundt og præsenterede et helt simpelt slideshow for folk i interesseorganisationer og fagforeninger med vores tanker og ideer til et program. Det var den meget tidlige prototype. Der fandt vi så ud af, at folk sagde, at det virkelig er noget, de savnede."

Derfor gik Arthur, Lucas, Karl-Emil og Marcus straks i gang.

"Det handlede bare om at komme i luften. Vi åd af vores børneopsparing, så det var

om at få lavet en prototype. Vi kunne ikke vente på, at alt var perfekt og godt. Det var et meget simpelt program og ikke særligt godt på det her tidspunkt. Man kunne stille simple spørgsmål. Men allerede i marts dumpede den første betalende kunde ind."

Derefter handlede det om at udvikle og forbedre Spaaks produkt i lyntempo.

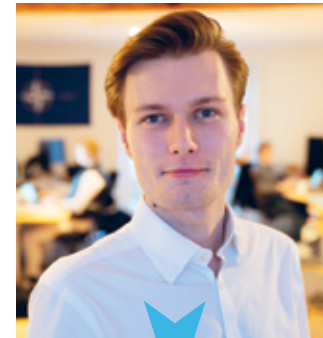
At bruge den viden, stifterne havde suget til sig fra startup-guruerne og deres arbejde i forskellige startups. Opskriften på succes handlede om kunderne.

"Vi fandt ligesom ud af, at vejen til succes med de her startups faktisk er at lytte til sine kunder og så simpelthen bare virkelig leve efter det mantra med, at kunden altid har ret. Når du siger, at du har "en god ide", så er det typisk, fordi du selv synes, du har en god ide. Det er egentlig ikke, fordi du har spurgt kunderne, og de har sagt, at det er noget, de har brug for," fortæller Arthur.

"Så vi gik i en intens bootcamp, hvor vi næsten sad ude hos vores kunder og kiggede på, mens de arbejdede og prøvede at lære af, hvordan det fungerede for dem til dagligt."

"Den proces kørte så ind til sommerferien, hvor vi gik fra den første kunde til at have de første 15 kunder. Og det er deromkring, da en kunde tegnede abonnement bare ved at besøge vores hjemmeside, fordi de havde hørt fra andre, at Hamilton er supergodt værktøj, at vi for alvor blev overbevist om, at det her kan blive en succes. Det koster jo flere tusinde kroner årligt at tegne abonnement," forklarer Arthur.

Det er altså feedback fra kunderne, daglige målinger på brugerne og ønsket om at lave en endnu bedre Hamilton, som fik de fire til for alvor at gå i arbejdstøjet hen over sommeren. Nu

Stifter:
Lucas Damsgaard, 21 år, drift, jura, projektledelse

Hvad er det bedste ved IT?

"At man kan skalere alt til et niveau, hvor mennesker bare aldrig kan følge med."

Hvad har været din største aha-oplevelse i forhold til at starte Hamilton?

"Som founder har du ingen tæt på til at oplære dig. Du skal selv danne dig en forståelse for, hvordan verden fungerer."

SEKS SPØRGSMÅL TIL SPAAK OM DERES AI-MODEL

Hvad er Hamilton?

Hamilton er en softwareplatform designet til politiske konsulenter. Platformen hjælper med at skabe overblik over og analysere kommende politik og regulering. Ved hjælp af kunstig intelligens automatiserer Hamilton mange af de opgaver, som menneskelige politiske konsulenter udfører i dag.

Hvad kan Hamilton?

Overvågning og analyse: Platformen overvåger flere hundrede politiske kilder som Folketinget, tænketanke og organisationer. Den identificerer relevante informationer for kunderne og omformaterer disse til forskellige typer politiske analyser.

Hvordan er Hamilton bygget?

Hamilton begyndte som en simpel MVP for 12 måneder siden. Siden da har Spaak haft dialog med over 500 politiske konsulenter, som har givet dem feedback. Den "iterationscyklus" er omdrejningspunktet for løbende udvikling i forhold til hele tiden at bygge på med det kunderne efterlyser.

Hvordan bygger man en AI-model?

Vi bygger ovenpå "foundation-modeller" fra OpenAI, Anthropic og Google. Vi mener, at man kan sammenligne "foundation-modeller" med en meget klog person, der sidder alene i et rum

uden adgang til nyheder eller specifik viden.

Vores mission er så at lære denne "person", hvad det vil sige at være en politisk konsulent. Det gør vi ved at give modellen adgang til relevant politisk data og instruere den i at udarbejde politiske analyser. Denne tilgang kaldes at udvikle "application-level".

Hvilke programmeringssprog?

Typescript – til både backend og frontend. Og så har vi en kæmpe PostgreSQL database med alt vores politiske data.

Hvordan har I gjort det rent teknisk?

I bund og grund består vores tekniske setup i, at vi først henter en masse data ind i vores databaser fra en masse politiske kilder. Herefter ligger der så et stort arbejde i at bygge forskellige features, som bruger LLM'er og retrieval processer til at filtrere og søge i dataen og derefter trække forskellige informationer ud af dataen, som så bliver artikuleret i forskelle analyse-formater til vores kunder.

Med andre ord, så forsøger vi at bygge software som gennemgår de samme kognitive processer, som en menneskelig politisk konsulent gennemgår – bare med software i stedet for en menneskelig hjerne.

Stifter:
Karl-Emil Plum, 21 år,
produkt og design

Hvad er det bedste ved IT?

"Det er meget svært at forestille sig en løsning på alle de sværeste problemer i verden, der ikke inkluderer teknologi."

Hvad har været din største aha-oplevelse i forhold til at starte Hamilton?

"Hvis du arbejder hårdt på at løse folks problemer, vil de gerne betale penge for det – uanset din alder eller erfaring."

fornemmede de, at de havde fat i noget, som kunne vokse til en stor succes.

"Jeg tror, at vi var de blegeste mennesker i Danmark den her sommer. Vi kom kun ud til Folkemødet, og det var for at netværke og fortælle om Spaak. Ellers arbejdede vi 20 timer i døgnet," fortæller Arthur.

"Vi fik kommunerne med, og jeg skal hilse at sige, at det ikke er simpelt. Det ville være en fornøjelse, hvis kommunerne brugte samme systemer og havde standardiserede ting. Vi fik også en overraskelse i form af en regning fra Kommunedata på over 100.000 kroner for det data, vi havde integreret, og det var ikke engang alt! Det var en hektisk sommer. Vi fik ca. bygget en kommune på om dagen. Også regionerne. Og siden hen sociale medier. Nu havde vi efterhånden en robot med 360 graders dækning af det politiske system i Danmark."

Siden er det gået slag i slag.

Arbejdsindsatsen er vokset. Der forhandles med mediehuse om også at få nyhedsmedier med, så alt, hvad politikerne med flere har udtalt eller skrevet, kommer med. Det koster penge, men en løsning er ifølge direktøren på vej. Og så er der også EU.

Det betyder også, at der nu er mere arbejde, end de fire kan klare, selv

med lange arbejdsdøgn. De har ansat fem øvrige til at hjælpe. Unge ligesom de selv. Nogle arbejder efter at have startet dagen i deres gymnasium. Det er en ung virksomhed. Alderspræsidenten fylder 22 år i januar.

Og så er det vigtigt for stifterne, at alle ansatte føler, at det er et fælles projekt, som de brænder for, og derfor er medarbejderaktier også i spil. De ansatte skal også føle ejerskab af Spaak og Hamilton.

Der har været meget lærdom undervejs.

Dels at lære at håndtere AI-modeller i Javascript og Typescript.

Dels er forståelse, hvordan produktvisning på skærmen er vigtig for brugeren. Altså frontend.

Og dels, at "come as you are", når du møder kunder og verden.

"Vi er 21 år, unge mænd, det virker forkert, hvis vi iklæder os jakkesæt. Det handler om troværdighed og transparens. Så vi skal også være dem, vi er," fortæller Arthur.

Der er generelt mange andre læringer.

"Vi har en god ide, så det handler om at komme først og have det bedste produkt. Så bliver det svært for andre at følge efter eller udvikle tilsvarende. Så work in progress og hele tiden forbedre ud fra kundens perspektiv. Vi bliver glade, når vi kan se, at kunderne faktisk bruger systemet meget," siger Arthur.

Lige nu handler det også om at finde investorer og udvikle Hamilton og Spaak endnu mere.

"Det handler som i al iværksætteri om at lære forskellige investorer at kende, at lære at fundraise og at netværke."

Drømmen om Silicon Valley lever stadig, men ikke lige nu.

"Hvis du spørger, om vi vil sælge, så er det altså et hjertebarn, vi gerne vil følge til dørs. Det skulle være en meget, meget stor check," konstaterer direktøren. ★

NATASHA

BYGGER AI-LØSNINGER – OG HUN VIL HAVE FLERE KVINDER MED PÅ VOGNEN

I dag er omkring 80 pct. af alle AI-udviklere mænd, og det er en skævhed, der skal ændres, mener Natasha Norsker.

Hun er selv ansat hos AI-virksomheden Today, og hun står derudover i spidsen for netværket 'Connected Women in AI'.

Rollemodeller, kvindelige AI-eksperter og et fælles forum for AI-nørderi er en del af løsningen, hvis flere kvinder skal finde vej til en karriere i AI-branchen.

TEKST
Maria Trustrup
mbt@prosa.dk
FOTO
Today PR

Vi står midt i en teknologisk revolution. AI-revolutionen.

Og i denne gren af tech-branchen er kvinderne (også) i undertal. Det anslås, at 20 pct. af dem, som udvikler AI-løsninger globalt, er kvinder, mens resten altså er mænd.

Det skaber en risiko for bias i løsningerne.

"Hvis vi ikke har kvinder, som er med til at bygge AI, risikerer vi at skabe løsninger, der ikke tjener alle lige godt. Vi vil have, at AI udvikler sig på en måde, der gavner alle," siger Natasha Norsker.

Hun er en af de kvinder, der i dag sidder med hænderne helt nede i AI-teknologien som udvikler hos AI-huset Today.

Samtidig er hun medstifter af bevægelsen 'Connected Women in AI', som kæmper for, at flere kvinder kommer ind i AI-branchen – og at de kvinder, der allerede har fundet vej til et AI-job, har lyst til at blive i feltet. "Vores vision er at understøtte de kvinder, der arbejder i feltet, så de har de nødvendige muligheder og netværk, så vi kan sikre, at AI bliver udviklet på en balanceret måde."

25-årige Natasha Norsker har selv en bachelor i kunstig intelligens og data fra DTU, og hun har tidligere arbejdet som data analyst hos Valtech. Natasha Norsker ved godt, at en ligelig fordeling mellem mandlige og kvindelige AI-udviklere formentlig ikke er lige om hjørnet.

Men det er egentlig heller ikke så vigtigt. Det vigtige er, at der bliver sat fokus på de kvinder, der i dag arbejder med AI. Hvis vi kan fremhæve rollemodellerne, kan det nemlig være meget lettere at se sig selv i branchen, påpeger Natasha Norsker.

Da hun for et par år siden selv ledte efter kvindelige forbilleder og rollemodeller i AI-branchen, var der ikke rigtig nogen at få øje på.

"Min kollega Barbara og jeg ville gerne tale med nogle kvinder, der også arbejdede med AI, og som var et par skridt længere i deres karriere end os. Men vi kunne ikke finde de her rollemodeller."

Natasha Norsker og kollegaen Barbara Myhre Isaksen valgte at tage sagen i egen hånd. De startede et dansk fællesskab for kvinder, der arbejder med AI – først i regi af den internationale nonprofitorganisation 'Women in AI' og senere som det selvstændige netværk 'Connected Women in AI'.

Netværket afholder løbende events, hvor AI er på dagsordenen. Tanken er at skabe et forum, hvor kvindelige AI-eksperter bliver fremhævet, og derfor er det også kvinder, der er speakere til arrangementerne. "Jeg bliver ofte tagget i opslag på LinkedIn, hvor folk

spørger: 'Hvor er alle de kvindelige AI-eksperter?' Men det er altså en myte, at de ikke findes. Der er ret mange – også her i Danmark, så vi behøver ikke engang at kigge til udlandet for at finde dem," siger Natasha Norsker.

"Vi har indtil videre afholdt 15 events, og vi har endnu ikke oplevet, at vi har manglet kvindelige speakere." Selvom det hovedsageligt er kvinder, der kommer til netværksarrangementerne, er mænd også velkomne. "Vores møder handler ikke om at sidde i en lukket klub og snakke om, hvor trælse mænd er. Det handler om at fremhæve de kvinder, der er eksperter på området, og at vi får flere kvinder med på AI-vognen," siger Natasha Norsker og fortsætter:

"Det er en fælles opgave at løfte den transformation, vi skal igennem, så vi skal på ingen måde skabe en splid mellem mænd og kvinder."

Hovedtanken er, at de kvinder, der bevæger sig ind i AI-verdenen, ikke skal føle sig alene. De skal være en del af et fællesskab, og de skal have nogle rollemodeller, de kan spejle sig i. Men kunne AI-kvinderne ikke bare melde sig ind i et af de mange andre kvinde-netværk, der allerede findes i IT-branchen?

Listen er ret lang – Women in Tech, Women4Cyber og IT-kvindenetværket i PROSA for bare at nævne et par stykker.

Og jo, kvinderne, der arbejder med AI, kunne sagtens gå ind i et af de andre netværk, men AI-netværket giver alligevel god mening, mener Natasha Norsker. "Når vi har fokus på et specifikt område, giver det noget ekstra. Hvis du går ind i et rum, og du ved, at alle andre i det rum har den samme snævre hovedinteresse som dig, skaber det en helt særlig connection." Det bliver nemmere at relatere sig til hinanden og tale i dybden om de ting, der virkelig tænder en ild i dig, hvis du og de andre i netværket er på bølgelængde.

Men kan vi ikke også få for mange kvinde-netværk? Og kan vi ikke risikere, at det bliver kontra-produktivt, hvis vi hele tiden italesætter kvinder som noget meget eksotisk i AI- og tech-branchen helt generelt?

Måske, svarer Natasha Norsker.

Det er i hvert fald en risiko, som hun og Barbara Myhre Isaksen løbende diskuterer.

"Vi har snakket meget om vores eksistensberettigelse. Men vi er grundlæggende blevet enige om, at sandheden er: Jo flere muligheder der er for at skabe netværk, jo bedre," siger Natasha Norsker og fortsætter: "Vi tænker, at jo flere der kan løfte den her opgave, jo mere kan vi rykke ved."

Connected Women in AI

- **'Connected Women in AI'** er et fagligt fællesskab for kvinder, der arbejder med AI.
- **Netværkets mission** er at få flere kvinder ind i AI-branchen – og at sikre, at de kvinder, der allerede arbejder med AI, bliver i branchen.
- **Fællesskabet afholder netværksevents**, hvor kvindelige AI-rollemodeller er på scenen, og hvor kvinder kan møde andre kvinder med samme interesse. Der afholdes også workshops, hvor man kan styrke sine AI-kompetencer.
- **'Connected Women in AI' arbejder på** at skabe en mentorordning, så kvinder i AI-branchen kan blive matchet med hinanden, og de erfarne kræfter kan lære fra sig til de nye i feltet.
- **'Connected Women in AI' er stiftet** af Natasha Norsker og Barbara Myhre Isaksen.
- **I dag kan du følge netværkets arbejde** på LinkedIn-siden 'Connected Women in AI', hvor de kommende arrangementer også bliver annonceret.

Scan QR-koden og find netværket.

Lidt af hvert...

Hvor er min løn? Hackerangreb rammer baristaer

Kaffegiganten Starbucks og den britiske supermarkeds kæde Sainsbury's kom i slutningen af november i problemer, da softwareleverandøren Blue Yonder blev ramt af et ransomware-angreb, som påvirkede en lang række af virksomhedens kunder. Det skriver The Wall Street Journal.

En af konsekvenserne for Starbucks var, at lederne i kædens 11.000 amerikanske butikker blev nødt til at lave vagtplaner i hånden, og at de også blev nødt til at udregne og udbetale de ansattes lønninger manuelt.

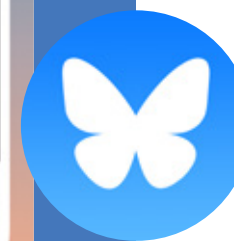
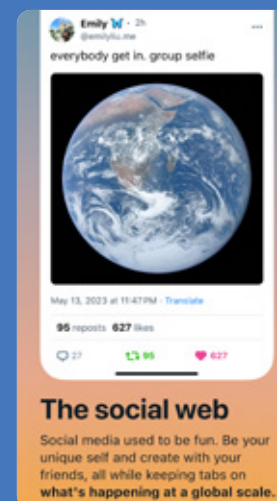
Hos Sainsbury's var det især lagerstyringen, der blev ramt. Meldingen fra supermarkedet var dog, at man havde gode backup-systemer, som tog over, og at driften derfor kunne køre videre som vanligt.

Et ransomware-angreb er kendetegnet ved, at IT-kriminelle placerer skadelig software, som blokerer adgangen til vigtige data, og derefter kræver løsepenge for at låse systemerne op igen. Fristed, der er formand Open Data DK, til DR.

Foto: Dmytro Nushchayev, unsplash

Lidt af hvert...

Bluesky er den nye dreng i sociale medier-klassen

Der er fart på hos det sociale medie Bluesky, som i øjeblikket får omkring 1 million nye brugere hver eneste dag. Det skriver Finans.

Bluesky er et alternativ til X (tidligere Twitter), som Elon Musk købte tilbage i 2022. Siden Musk-opkøbet har spillereglerne på X ændret sig, og flere og flere har ønsket at finde en anden platform, hvor algoritmerne ikke nødvendigvis er i lommen på Musk og kammeraten Donald Trump.

I 2019 blev Bluesky stiftet som et projekt hos Twitter, og i 2021 blev det et selvstændigt selskab. I 2023 startede man en test af Bluesky, og i februar i 2024 åbnede man det sociale medie op for alle. Tanken bag Bluesky er, at det skal være et mere åbent og mindre styret medie end eksempelvis X – og det er givetvis det, der har fået millioner af brugere verden over til at tilslutte sig mediet i den seneste tid.

En af mulighederne, som Bluesky tilbyder, er, at brugerne selv kan bestemme, hvilken algoritme der skal styre brugerens eget feed, og at du kan hive dine egne data ud af Blueskys servere.

Har du (også) svært ved at sove om søndagen?

Prøv det her tip

Foto: Isabella Fischer, unsplash

Hvis du nogle gange oplever, at du har svært ved at falde i søvn i weekenden, er du absolut ikke alene.

Ifølge en undersøgelse blandt tyske IT-ansatte er en af årsagerne til, at mange har svært ved at sove i weekenden, at man ikke har afsluttet alle de opgaver, man gerne ville have klaret i løbet af ugen. Det skriver BBC.

Det er måske ikke så underligt, at de mange tanker kan fylde meget, når man lægger hovedet på puden – og at det kan være særligt svært at falde i søvn om søndagen, da man oveni hatten måske også har sovet længe og derfor ikke er lige så træt som normalt.

Men hvad skal man så gøre – for man kan jo ikke fikse opgaverne i weekenden?

Ifølge et amerikansk studie er et af de bedste tips, at du skriver alle opgaverne ned på et stykke papir. I studiet faldt de personer, der skrev opgaverne ned, i søvn ni minutter hurtigere end de resterende deltagere i studiet. Idéen er, at du får tankerne ud af hovedet, og at du får skabt et system, som kan lette tankemylderet – og samtidig fjerner frygten for, at du glemmer noget vigtigt.

Book et møde og få et forsikringstjek

Vores forsikringsrådgiver Mikkel er klar til at hjælpe dig, som er medlem af PROSA, med dine forsikringer. Han har indsigt i din branche og kan give dig et forsikrings-tilbud med særlige fordele:

- **12%* samlerabat** på dine forsikringer, hvis du samler tre eller flere private forsikringer i GF (gælder dog ikke bil- og veteranforsikring)
- **Dækning af udvidet vandskade** på indboforsikringen (gælder kun nytegninger)
- **Underforsikringsgaranti på 25%** på indboforsikringen (gælder kun nytegninger)

Book et møde med GF Tele IT. Måske er der penge at spare på dine forsikringer.

Scan koden eller gå ind på www.gfforsikring.dk/gfteleit-prosa og book et møde med GF Tele IT

GF Tele IT · Tlf. 86 10 36 00 · Vennelystvej 56B · 8960 Randers SØ

* Er du allerede medlem i GF, erstatter de 12% de 10%, du allerede får i samlerabat.

Du kan finde betingelserne for vores produkter på www.gfforsikring.dk og i din police. Som ansat i PROSA kan du få de særlige fordele og dækninger ved at tilmelde dig PROSAs gruppeaftale i GF Forsikring. Det vil fremgå af din police, at du er med i denne gruppe. Du kan kun være med i én særlig gruppe i GF.

Overskud til hinanden

Announce

Mikkel Lundager
Forsikringsrådgiver

33 VEJE TIL EN GRØNNERE IT-FREMTID: SÅDAN BLIVER DU EN DEL AF LØSNINGEN

Alle - også IT-folk - har et ansvar i den grønne omstilling, og en ny bog vil sætte fokus på, hvad du helt konkret kan gøre for at sikre, at dit IT-arbejde bliver mere klimavenligt.

IT er en vigtig del af løsningen på klimakrisen, men nye teknologier som AI kan også være med til at forværre krisen.

Vi skal se i øjnene, at langsommelighed og sparsommelighed er en del af ligningen i de kommende år - ellers brænder vi vores fundament af, fortæller forfatteren til den nye bog.

TEKST
Maria Trustrup
mbt@prosa.dk
FOTO
Per Rasmussen

Jesper Balslev (tv.) og András Ács Pedersen har skrevet bogen 'Bæredygtighed i digital praksis - En grundbog'.

Hedebølgerne rammer oftere og oftere, nedbøren falder kraftigere, end vi er vant til, og biodiversiteten bliver mere og mere presset for hver dag, der går.

Krisen er til at tage og føle på - og derfor skal vi alle sammen bidrage til forandring, så vi kan vende udviklingen. Det mener András Ács Pedersen, der er lektor på erhvervsakademiet Zealand. "IT-branchens bidrag kan alene ikke trække verden hen til et bedre sted. Men hvis vi ikke gør noget, kan vores bidrag gøre verden til et væsentligt dårligere sted," siger han.

I øjeblikket er András Ács Pedersen sammen med Jesper Balslev fra Københavns Erhvervsakademi ved at lægge sidste hånd på en ny bog om bæredygtighed og IT.

Bogen skal både være en lærebog for nye IT-studerende, men den er også tiltænkt praktikere, der allerede sidder ude i IT-branchen.

Når vi snakker om bæredygtighed, er det vigtigt, at vi taler samme sprog.

Vi lægger derfor lige ud med at slå fast, hvordan András Ács Pedersen definerer bæredygtighed.

Og han tager udgangspunkt i fem dimensioner af bæredygtighed: Miljø, økonomi, samfund, teknologi og individet. "Hele vores bog og tilgang gennemses af, at klimakrisen klart er det mest preserende på dagsordenen, når vi snakker bæredygtighed," siger András Ács Pedersen og fortsætter:

"Men det er vigtigt, at vi også får de andre dimensioner med. Hvis vi ser på individet, er det for eksempel ikke bæredygtigt, hvis du ikke trives med de

løsninger, der bliver udviklet til dig, eller hvis softwareudvikleren ikke trives med at udvikle dem."

Det er heller ikke bæredygtigt, hvis vi laver IT-løsninger, som ikke holder i længden, og som skaber en masse teknisk gæld, eller hvis arbejdsmarkedet har en social bagside, hvor folk bliver hægtet af.

Pointen er, at der er uendelig mange perspektiver, når det handler om bæredygtighed.

Men her tillader vi os alligevel at fokusere mest på klimaaspektet - da det i høj grad også er her, at teknologien kan være en medspiller.

Tech ikke er en gylden redningskrans i klimakrisen, men IT-løsninger og teknologien kan generelt være en motor - eller i hvert fald brændstoffet - til de forandringer, der kræves, lyder det fra András Ács Pedersen.

Han peger også på, at IT-branchen kan blive et forbillede for andre, da omstillingsparathed her er en kerneværdi.

"Det er meget nemmere for os i den digitale verden at skifte praksis, for vi er vant til at skifte praksis hele tiden. Det kan være sværere for andre - for eksempel cementfabrikkerne eller oliebranchen - men vi kan være med til at vise vejen frem," siger András Ács Pedersen.

Desuden er IT-folk vant til at tænke i systemer, og det er en kæmpe fordel, når vi skal tænke og agere grønnere.

"Alle, der arbejder med programmering og systemudvikling, tænker i systemer, så de har nogle idéer om, hvordan man kan modellere, forstå og udvikle dem. Ergo: Vi kan gå ind og ændre nogle

11 DESIGNPRINCIPPER FOR BÆREDYGTIGE DIGITALE LØSNINGER

1. Bæredygtighed omfatter både miljø, teknologi, økonomi, individ og samfund

Produktionen og driften af digitale produkter bør udover at være miljø- og klimavenlige også have positive samfundsmæssige effekter og positiv indvirkning på de individuelle brugere. Tjek for eksempel Karlskrona-manifestet.

2. Design cirkulære processer

"Brug og smid væk"-kulturen er sjældent bæredygtig; cirkulær økonomi er en bedre tilgang. Produkter bør have en livscyklus fra vugge til vugge med mål om tæt på 0 procent affald.

3. Vedvarende energi er bedst

Baser de digitale løsninger på vedvarende energi i videst muligt omfang. Udforsk mulighederne for, at leverandører og aftagere også anvender vedvarende energi.

4. Brug agile udviklingsmetoder

Bæredygtighed inden for IT er endnu et ubeskrevet blad, og derfor er iterativ udvikling med langsigtede mål og korte iterationer ofte bedre end meget detaljerede, langsigtede planer.

5. Tag ansvar for produkternes fulde livscyklus

Virksomheder bør tage ansvar for, hvordan deres produkter anvendes, hvordan de bortskaffes, og hvordan de påvirker brugere, miljø og samfund. Det gælder både fysiske - og også digitale produkter.

6. Følg anerkendte standarder og certificeringer

Der findes en del bæredygtighedsstandarder for software, hardware og netværk, og der er endnu flere under udvikling. Overvej at opnå certificeringer, der kan støtte organisationens mål. Dette kan fremme jeres markedsposition på markeder, hvor bæredygtighed efterspørges.

7. Guide brugere mod bæredygtige valg

Softwaren bør designes således, at den inspirerer og hjælper brugerne til at træffe mere bæredygtige valg.

8. Lavt energiforbrug er bedre end højt energiforbrug

Vælg løsninger med lavere direkte og indirekte energiforbrug for at minimere løsningens miljøaftryk.

9. Less is more

Små og simple løsninger bruger ofte mindre energi og færre ressourcer end store løsninger. Overvej om downsizing kan være en gangbar strategi.

10. Cybersikkerhed er også bæredygtighed

Løsninger, som kan hackes eller misbruges, er ikke bæredygtige. Sørg for at have høje it-sikkerhedsstandarder.

11. Undgå greenwashing

Basér arbejdet på bredt anerkendte og videnskabeligt understøttede bæredygtighedsprincipper, der kan vejlede jer på jeres bæredygtighedsrejse.

grundlæggende ting, som kan gøre en kæmpe, positiv forskel.”

Hvis man spørger András Ács Pedersen, er det praktisk talt alle i IT-branchen, der kan bidrage til den positive udvikling.

UX/UI'erne og frontend-udviklerne kan dreje produkterne og brugerne i en mere positiv retning, driftsfolkene kan fokusere på mere energivenlige servere og datacentre, og softwareudviklerne kan sikre en bedre performance i systemerne, de skaber. ”Udviklerne har faktisk en virkelig stor magt. Hvis man for eksempel ændrer én bestemt linje i Linux-kernen, så bliver den 3800 procent mere effektiv,” siger András Ács Pedersen.

Lige nu finder man dog også en masse pseudoløsninger i IT-branchen, som bryster sig af at være bæredygtige, men egentlig ikke er det. Det er vigtigt ikke at overdrive effekten af de forskellige tiltag, for så er det mere greenwashing end forandring, påpeger András Ács Pedersen. Måske har man flere mørke farver på sine hjemmeside – som kræver mindre energi end lyse – og det kan være et fint tiltag, men hvis serveren ikke kører på grøn energi, gør det i sidste ende ikke den store forskel.

Hvis der er én ting, som i den grad presser tech-branchens klimaaftryk i øjeblikket, er det hele fremmarchen af AI-løsninger.

Det koster på CO2-aftrykket, når vi sender en prompt afsted til ChatGPT – ifølge en undersøgelse fra Københavns Universitet koster en enkelt prompt den samme energi som 40 opladninger af en mobiltelefon. Og en anden undersøgelse peger på, at AI-løsninger globalt vil bruge lige så meget elektricitet hvert år som hele Sverige fra år 2027.

Men hvad i alverden skal vi gøre ved den udfordring?

Slappe lidt af, mener András Ács Pedersen.

”Hvis AI skal være bæredygtigt, skal vi ikke forvente, at det bliver lige så fancy. Vi bliver nødt til at acceptere, at det går lidt langsommere, og så må vi bygge det på et ordentligt fundament, som ikke brænder hele vores fremtid af,” siger han.

Men er det overhovedet realistisk?

”Rent teknologisk er det muligt. Spørgsmålet er, om det er økonomisk muligt – for hvis man udvikler noget, der går langsommere, er risikoen jo, at konkurrenten vinder.”

Langsommelighed, sparsommelighed og mådehold er dog vejen frem, hvis

vi skal vende udviklingen i fællesskab, understreger András Ács Pedersen. Digital modvækst, kalder han og Jesper Balslev det.

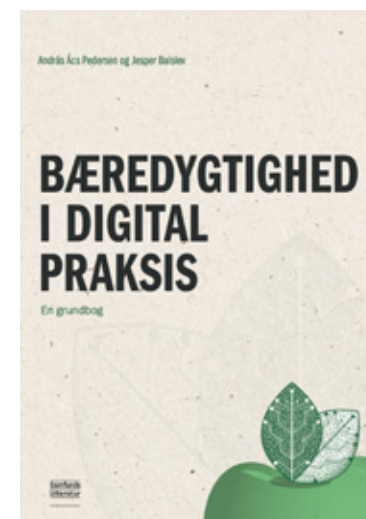
De anfægter ikke, at der skal være en form for udvikling og vækst i verden, men de påpeger, at det ikke er holdbart, hvis det går så hurtigt som i dag – for så brænder kloden simpelthen sammen.

”Der er blandt andet et begreb, som hedder ’frugal computing’. Det handler grundlæggende om, at vi skal have nogle kedelige dyder som sparsommelighed og mådehold ind i vores digitale udvikling,” fortæller András Ács Pedersen.

Vi skal altså ændre vores mindset. Softwareudvikleren skal for eksempel tænke, at der er et øvre loft af energi, som aldrig kan brydes, når han eller hun sidder og udvikler en ny løsning. Det presser til at tænke nyt og gå nye veje, lyder det fra lektoren.

Det helt store spørgsmål er selvfølgelig: Hvordan i alverden gør vi så alle de gode ting helt konkret? Her kommer

den nye bog, der hedder ’Bæredygtighed i digital praksis – En grundbog’ og udkommer i foråret 2025, med en del af svaret.

En stor del af bogen er nemlig fyldt med helt konkrete tips, der kan gøre IT-folks arbejde grønnere og mere bæredygtigt.

Derudover er det også en god idé at læne sig op ad de mange standarder, der begynder at dukke op på bæredygtighedsområdet.

”Der er for eksempel ’SustainableIT standards’, som kan anvendes til en mere ansvarlig IT-drift, hvor der er 240 kontrolpunkter. Eller ’Web Sustainability Guidelines’ til dig, der arbejder med webudvikling. Der er også internationale standar-

der, som giver digitale mærkater a la Svane-mærket. Standarderne er et super godt sted at starte.”

Men hvordan skriver softwareudvikleren en grønnere kode? Hvordan sikrer netværksmedarbejderen et så lavt klimaftryk som muligt? Og hvor finder man det grønneste hardware?

András Ács Pedersen har samlet en række ’best practices’ – både inden for designprincipper, software, hardware, netværk og cloud.

Tanken er, at listerne med de gode tiltag skal finpudses og udvikles i den kommende tid. Så hvis du selv sidder med en god idé eller erfaring, der kan hjælpe andre, tager András Ács Pedersen glædeligt imod dit bidrag på GitHub. ★

Scan QR-koden og find alle listerne – og kom med dine egne input.

6 BÆREDYGTIGHEDSPRINCIPPER FOR NETVÆRK OG CLOUD

- 1. Hvilke bæredygtighedsstandarder og certificeringer har løsningen?**
Vælg leverandører, som arbejder med transparente bæredygtigheds-mål, og eventuelt også certifice-rede efter gældende miljøstandarder. Leverandørernes ESG-rapporter kan tjene med oplysninger herom.
- 2. Er netværket baseret på energieffektiv- og miljøvenlig hardware?**
Arbejd med hardware, der er designet til lavt energiforbrug, og vælg produkter med minimal miljøbelastning.
- 3. Er driften baseret på vedvarende energi?**
Sørg for, at både lokale og globale datacentre drives med vedvarende energi som sol og vind, eller at de binder lige så meget CO2, som de udelader.
- 4. Er datacenterets design miljøvenligt i forhold til køling?**
Prioritér datacentre, der anvender frikøling eller andre energibesparende kølesystemer.
- 5. Har datacentret intelligente løsninger til at minimere miljøaftrykket?**
Er det muligt at slukke for ressourcer automatisk, når de ikke er i brug? Automatiserede systemer, som optimerer ressourcetilbruget, er til at foretrække.
- 6. Er sikkerheden i orden?**
Lever netværk og cloud op til de bedste mulige sikkerhedsstandarder og gældende lovgivning som fx GDPR eller NIS2?

Tech- året, der gik

– hvad var
vildest i
2024?
Og hvad
skal vi se
frem til i
2025?

TEKST
Maria Trustrup
mbt@prosa.dk
FOTO
IT-Branchen/Visma

Natasha Friis Saxberg Adm. direktør i IT-Branchen

Hvad har været den vildeste tech-nyhed i 2024?

”Neuralink, Elon Musks virksomhed, gennemførte i januar 2024 deres første menneskelige implantation af en hjernechip. Patienten, Noland Arbaugh, en 29-årig kvadriplegiker, modtog implantatet, som gør det muligt for ham at kontrollere en computer med sine tanker.”
”Efter operationen demonstrerede Arbaugh evnen til at styre en computermarkør og spille skak ved hjælp af tankekontrol. Selvom der opstod tekniske udfordringer, som at nogle af implantatets tråde løsrev sig, blev disse adresseret gennem softwarejusteringer, hvilket samtidig forbedrede funktionaliteten.”
”Et banebrydende og vigtigt skridt i udviklingen af teknologi, der kan hjælpe personer med lammelser med at genvinde en vis grad af autonomi.”

Hvad er den mest triste tech-nyhed i 2024?

”Antallet af cyberangreb stiger og stiger. Sidste år blev hver eneste danske virksomhed i gennemsnit ramt af 2.521 cyberangrebsforsøg om ugen. Samtidig må vi desværre konstatere, at 35 procent af danske SMV'er har lav cybersikkerhed.”
”Det gør dem sårbare over for økonomiske tab, datalæk og produktionsstop, hvilket truer deres overlevelse.”
”Vellykkede cyberangreb er med til at underminere tilliden til digitale løsninger og skaber risici for kunder og samarbejdspartnere. Vi skal derfor øge investeringerne i forskning i og implementering af cybersikkerhed ift. vores forsvar, så vi kan sikre de 33 procent af statens kritiske IT-systemer, som har en lav grad af sikkerhed.”

Hvad talte vi ikke nok om i 2024, som burde have fået meget mere opmærksomhed?

”Arbejdsmarkedsbesparende teknologier kan

frigøre 10.000 fuldtidsstillinger i det offentlige, især inden for sundhed og ældrepleje. Velaftprøvede digitale løsninger som AI og automatisering kan effektivisere arbejdsgange, reducere bureaukrati og løfte kvaliteten for borgere og medarbejdere.”
”Mange af disse løsninger findes allerede rundt om i Danmark, men bliver ikke udbredt. Det er afgørende at investere i udbredelse af disse løsninger og skabe nationale planer for at sikre effektiv implementering og skalerbarhed.”

Hvilke tre IT-ting har overrasket dig mest i 2024?

- ”1. At antallet af cyberangreb, der var rettet mod danske virksomheder er steget med hele 49 procent på bare et år.”
- ”2. At vi skar på antallet af IT-specialistuddannelser der, hvor de unge søger hen. Manglen på IT-specialister truer Danmarks konkurrenceevne og innovation, mens virksomheder kæmper for at rekruttere de rette profiler. Uden handling og investering risikerer vi at miste både arbejdspladser og førerpositionen som digital frontløber. Og de unge forlader feltet, hvis ikke de kommer ind, så vi mister gevinsten ved at få flere unge til at søge ind på uddannelsespladserne.”
- ”3. Det uventede tempo, hvormed wearable tech og hjerne-computer-grænseflader blev kommercialiseret og adopteret bredt, især inden for sundhedssektoren.”

Hvad er det vigtigste, der er sagt om tech og IT i 2024?

”Imagination is more important than knowledge. For knowledge is limited, whereas imagination encircles the world.”
– Albert Einstein.
”Vi har mere end nogensinde brug for vores forestillingsevne, til at se og skabe

nye løsninger for vores værdikæder, vores klima og vores demografiske udfordringer. Og teknologi vil være et afgørende middel i den rejse.”

Hvilke tre ting ser du allermest frem til med tech-briller i 2025?

- ”1. Udrulningen af nye, bæredygtige batteriteknologier, der kan transformere energisektoren og elektrificeringen af transport.”
- ”2. AI-assisterede sundhedsløsninger, der kan påvirke behandlingen af sygdomme som kræft og alzheimers.”
- ”3. Trump har sagt, at USA skal være førende indenfor blockchain økonomi. Jeg ser frem til, hvordan det vil påvirke den globale udvikling af blockchain – ikke som valuta, men som teknologi til at understøtte Web3-tendenserne – herunder decentrale forretningsmodeller.”

Hvad er den største udfordring, vi står over for, når vi kigger ind i 2025 og frem?

”Den største udfordring frem mod 2025 er at accelerere den grønne omstilling og implementere eksisterende klimateknologier samtidig med, at vi udvikler fremtidens løsninger.”

”Klimakrisen kræver handling nu, men langsomme beslutningsprocesser og manglende investeringer bremser det nødvendige fremskridt. Vi skal kombinere teknologi, politik og innovation for at skabe en bæredygtig fremtid og sikre, at Danmark kan blive en global grøn frontløber.”

Er der noget, du især frygter, når vi går ind i 2025?

”Jeg frygter, at Europa og Danmark mister innovationskraft, hvis regulering kvæler teknologisk udvikling.”

”Draghi-rapporten understreger behovet for balance mellem klare regler og plads til innovation. Uden denne balance risikerer vi at blive et "teknologisk museum" frem for en global leder. Vi skal skabe rammer, der tiltrækker investeringer og fremmer ny teknologi, så vi kan udnytte den digitale tidsalders fulde potentiale.” ★

Rasmus Theilsø Madsen

Head of Strategy hos Visma

Hvad har været den vildeste tech-nyhed i 2024?

”Jeg synes, at den vildeste tech-nyhed i 2024 var Apples nye airpods. Den nyhed har slet ikke fået den opmærksomhed, som den skulle, da folk på ingen måde har fanget, hvor vigtig den er. Apples AirPods bliver udover ALLE’s høreapparat/oversættelsestool også den næste store health device, da de snart kan måle så mange faktorer i øregangen.”

Hvad er den mest triste tech-nyhed i 2024?

”Helt klart den effekt, som AI har på klimaet i dens nuværende form.”

Hvad talte vi ikke nok om i 2024, som burde have fået meget mere opmærksomhed?

”At Microsoft genstarter atomkraftværkerne for at kunne levere mere grønner energi til AI-udviklingen. Det er både mega godt for AIs dårlige aftryk, men også et kæmpe vind for udviklingen af en grønnere verden, som AI godt kan være en del af.”

Hvilke tre IT-ting har overrasket dig mest i 2024?

- ”1. At unge mennesker rent faktisk chatter med deres nye AI “ven” på SnapChat!”
- ”2. Hvor mange virksomheder, der stadig ikke rigtig er kommet i gang med at bruge AI i deres dagligdag.”
- ”3. At vores sundhedsdevices ikke har udviklet sig teknologisk nok de sidste par år. Måske på grund af den hårde lovgivning, som er lagt indover feltet.”

Hvad er det vigtigste, der er sagt om tech og IT i 2024?

”Vi skal stoppe med at tale om AI som en ting, da AI bliver en del af alt, hvad vi har fingrene i” – Mig selv ;)

Hvilke tre ting ser du allermest frem til med tech-briller i 2025?

”Jeg mangler stadig at forstå den grundlæggende brug af AI-briller, da jeg ikke er vild med den sociale distance, de kommer til at skabe. Men skal der alligevel være 2 ting, jeg glæder mig at bruge dem til, så er det:

- Finde vej på skibakken
- Oversætte tekst, mens jeg læser skiltene ved rejser i Asien”

Hvad er den største udfordring, vi står over for, når vi kigger ind i 2025 og frem?

”Uden at skulle blive politisk, tror jeg, at vi har store udfordringer med at forbedre vores klimaaftryk de kommende år. Her håber jeg dog inderligt, at AI giver os kompetencer og muligheder for at sætte turbo på udviklingen mod en grønnere fremtid.”

Er der noget, du især frygter, når vi går ind i 2025?

”Jeg er super bange for, hvordan AI kan skade børn. Her tænker jeg specielt på brug af AI deep fake video, som kan bruges som jokes mellem børn, men som i sidste ende kan sætte dybe spor i unge mennesker.”

”Og når forældre lægger 1.300 billeder af deres børn på sociale medier, inden de fylder 13 år, bliver det nemt for andre at misbruge billederne i sådanne videoer.” ★

Lidt af hvert...

Vores HarmonyOS vil blive verdens tredje mobile operativsystem ud over Apples iOS og Googles Android. Vi vil først bygge HarmonyOS-applikations-økosystemet baseret på det kinesiske marked og derefter gradvist promovere det til verden.

Eric Xu, formand for Huawei, på WeChat, om smartphonegigantens nye operativsystem, som skal løsrive Kina fra amerikansk dominans på markedet og dermed droppe Android i telefonerne.

Amazon tager kampen op med kineserne

De kinesiske webshopgiganter Temu og Shein får nu konkurrence fra amerikanske Amazon, der har lanceret et nyt site med varer, som er skruet helt ned i pris. Det skriver The Guardian.

Det nye site hedder 'Amazon Haul', og her koster alting under 20 dollars – altså maksimalt 140 kroner.

Du vil kunne købe alt fra tøj, elektronik og boligtilbehør, og Amazon vil holde priserne i bund ved at sælge og sende varerne direkte fra de kinesiske producenter.

I modsætning til en normal handel på Amazon, hvor de amerikanske kunder kan forvente dag-til-dag-levering, vil man dog skulle vente op til to uger på at modtage sit Amazon Haul-køb.

Det står hen i det uvisse, om Amazon vil kunne fortsætte med at sælge de kinesiske varer så billigt, når Donald Trump igen indtræder som amerikansk præsident den 20. januar 2025. Trump har nemlig varslet, at han vil indføre en told på 60 pct. på varer, der kommer fra Kina.

Justitsministeriet: Google skal sælge Chrome

Det amerikanske justitsministerium har foreslået "en vidtrækkende revision af Googles struktur og forretningspraksis" i et forsøg på at afslutte dets monopol på internetsøgning. Der sker i forlængelse af, at en føderal domstol i august fastslog, at Google havde overtrådt antitrustlove og havde et ulovligt monopol på søgetjenester. Justitsministeriets forslag lyder således: "Google skal sælge Chrome". Det skriver The Guardian.

Google sidder massivt på markedet for websøgninger i hele verden, og Chrome bruges af næsten 70 procent af verdens internetbrugere. Google kan også blive tvunget til at sælge ud af Android, det mest populære smartphone-operativsystem. Android er ligeledes en kanal for data, der bruges til at sælge annoncer.

Google har indtil videre reageret kraftigt mod forslagene. I et nyligt blogindlæg beskrev Google justitsministeriets forslag som en "radikal interventionsdagsorden, der vil skade amerikanere og USA's globale teknologiske førerposition".

Hvorvidt der overhovedet kan findes en køber til Chrome, er dog tvivlsomt, da vil være i en prisklasse, som kun de største techgiganter kan betale – og dermed vil køberen selv opnå samme monopol-position, som Google er anklaget for. Ekspertter har dog foreslået, at en potentiel køber kunne være Amazon

REDAKTIONEN ANBEFALER

Flere og flere piger og kvinder får øjnene op for tech. Heldigvis. Men vi skal fortsat have fokus på, hvordan vi får flere kvinder til at vælge en tech-karriere. Organisationen High5Girls arbejder på at skabe et fællesskab for piger, der er interesserede i science og teknologi, så flere kvinder vælger en STEM-uddannelse. Rollemodeller er vejen frem.

TEKST
Maria Trustrup
mbt@prosa.dk
FOTO
High5Girls

"Jeg vil gerne give pigerne et andet udgangspunkt, end jeg selv havde"

Havde du en rollemodel at spejle dig i, da du skulle vælge, hvilken retning du ville gå i livet?

Hvis du er en tech-interesseret mand, er der større sandsynlighed for, at du svarer 'ja', end hvis du er en tech-interesseret kvinde.

For der er som bekendt meget færre kvinder – og dermed færre kvindelige rollemodeller – end mænd i tech-verdenen.

Og vi ved, at det er vigtigt, når man er et ungt menneske, at man har nogle at se op til.

Derfor er det ret fantastisk, at omkring 125 kvinder har valgt at være frivillige i High5Girls-organisationen. "Jeg vil gerne give pigerne et andet udgangspunkt, end jeg selv havde," siger 26-årige Oda, der er en af High5Girls' rollemodeller.

De kvindelige rollemodeller arbejder med teknologi eller science, og de bruger noget af deres fritid på at lære 13-19-årige piger om for eksempel programmering, kunstig intelligens og robotter.

De åbner en verden for pigerne, som de måske ellers aldrig havde fået et indblik i.

Natasha Norsker mener også, at rollemodeller er altafgørende, hvis vi skal have flere kvinder ind i tech. Hun står i spidsen for 'Connected Women in AI', og det netværk kan du læse om på side 17 i dette blad.

De mange forskellige initiativer, der sætter fokus på kvindelige tech-rollemodeller, er uden tvivl med til at gøre en kæmpe forskel.

Både på den helt store spillebane, hvor statistikkerne begynder at bevæge sig i den rigtige retning, men også for den enkelte pige, der synes, at tech er det fedeste i verden. ★

Scan QR-koden og læs mere om High5Girls og rollemodellerne.

**NYT LOGO
NYT PAYOFF
NYVALGTE
NYE ANSIGTER**

Selve navnet PROSA er ikke selvforklarende. Mange tror, at det er en dansklærer- eller forfatterforening. Derfor har vi et behov for et skærpet payoff/slogan.

Amanda Christiansen,
forbundssekretær, PROSA

INDHOLD
8_2024

34 / To år med opsmøgede ærmer

35 / Niels og Curt – genvalgt formandskab

36 / På delegeretforsamling

**38 / Heritier, Anna og Zahed:
PROSA = indflydelse**

40 / Nyt slogan, nyt logo

42 / Mød Michael: Nyvalgt rullefaldsekspert

44 / Tag PROSA med i lommen

45 / Fra Min A-kasse: Søg uopfordret

46 / Kurser

Niels Bertelsen,
formand for
PROSA

TO ÅR MED OPSMØGEDE ÆRMER – DET SKYLDER VI IT-FOLKET

Midt i november blev jeg genvalgt som formand for PROSA – den eneste fagforening kun for it-folk.

Eller som vores nye payoff/slogan lyder "din IT-fagforening".

Det er et genvalg, jeg er meget stolt af, og et arbejde, jeg vil gå til med ydmyghed og opsmøgede ærmer.

For IT er et fag i konstant og voldsom udvikling. Det er den strøm, der løber under hele samfundet, og som forandrer vores liv og arbejdsvilkår i næsten uset grad. Og så er IT også et værktøj, som kan misbruges i de forkerte hænder eller til at styrke de forkerte interesser.

IT og AI-revolutionen er et tveægget sværd. Det er løsningen på mange udfordringer, og det kommer med helt fantastiske muligheder, men det er også utøjlede muskler i de forkerte hænder, som kan ødelægge fundamentale værdier og måske endda undergrave demokrati og velfærdssamfund.

Behøver jeg henvise til Elon Musk, valget i USA, unges mistrivsel som afhængige af big techs evighedsalgoritmer og bekymrende pres på klimaet som følge af AI-udviklingen?

Derfor skal PROSA også være en stærk stemme, som hjælper med at udstikke kursen, som rådgiver og vejleder for beslutningstagere, og som tør sætte dagsordener, der hvor big tech ellers tromler henover alle andre.

Vi skal fremme den gode tech-begejstring,

hjælpe med at støbe fundamentet under teknologiforståelsen hos børn og voksne og sikre en digital udvikling, hvor borgere og brugere er i centrum.

Det går nemlig stærkt, voldsomt stærkt. Overblikket mangler ofte, når den ene revolutionerende AI-plattform efter den anden ruller ud, næsten dagligt.

Derfor er jeg ydmyg og mit ansvar som PROSA-formand meget bevidst. Vi er en nødvendig stemme. Vi er en nødvendig fagforening. Vi forstår faget, og vi forstår, hvad der driver mennesker, ung som erfarne, der arbejder med IT. Hvordan de brænder for fællesskaber, for kreativitet, og hvordan de kan være så efterspurgt, at de ofte risikerer at brænde for hurtigt ud i hænderne på dårlige arbejdsgivere.

Vi skal passe på de IT-ansatte, vi skal hjælpe de studerende, og vi skal sikre os, at nyuddannede ikke rammer en virkelighed, hvor kunstig intelligens overtager deres funktioner på arbejdsmarkedet. Og så skal vi forsat sikre større diversitet, flere kvinder i IT og bedre vilkår for udenlandske IT-folk på det danske arbejdsmarked.

Der er altså nok at tage på sig og kæmpe for. Det vil jeg bruge min erfaring som formand gennem allerede 16 år på. Måske fordi det er vigtigere end nogensinde. Vi står ved mange skilleveje. Det gælder også i PROSA, som skal forny sig i takt med tid og medlemmer, og som skal tilpasse sig

Vi er en nødvendig stemme. Vi er en nødvendig fagforening. Vi forstår IT-faget.

deres virkelighed bedst muligt, så vi kan give dem den bedste service.

Det arbejde er i gang, og det fortsætter løbende og vil gøre PROSA til et endnu stærkere sikkerhedsnet under og udvikler af IT-arbejdsmarkedet. PROSA skal være en bomstærk partner, men samtidig i tæt kontakt til vores fag og rødder hos medlemmerne. Vi er et medlemsforbund med stor medlemsindflydelse. Af IT-folk og for IT-folk.

Vi skal sikre ordentlighed, ansvarlighed og gode rammer. Og vi skal sikre, at det mest vidunderlige og fantastiske værktøj, nemlig IT, bliver udbredt og bruges til alles bedste.

Så tak for valget og glædelig jul og godt nytår.

Niels og Curt skal tegne PROSA de næste to år

Niels Bertelsen og Curt Kjærsgaard Raavig blev i november genvalgt som formand og næstformand på PROSAs delegeretforsamling.

Det bliver Niels Bertelsen, som skal stå i spidsen for de IT-professionelles fagforening, PROSA, de næste to år. Det står klart, efter at han og næstformand Curt Kjærsgaard Raavig 17. november blev genvalgt som henholdsvis formand og næstformand på IT-fagforeningens delegeretforsamling.

Om genvalget siger nyvalgte Niels Bertelsen: "PROSA har kant og styrke. Vi har en nerve og fortælling, som forener os. Den kant og styrke har vi i fællesskab opbygget over tid. Vi udvikler og forandrer os. Vi har nu skiftet vores payoff, så vi hedder PROSA – din IT-fagforening."

"Vi hviler ikke på laurbærene. PROSA er og skal være helt tæt på IT-branchen og medlemmernes arbejdsliv. Kun sådan kan vi forblive relevante for de IT-professionelle, som bliver flere og flere, i takt med at digitaliseringen vinder indpas i alle kroge af vores samfund."

Delegeretforsamlingen er PROSAs kongres og dermed IT-fagforeningens øverste mynd-

dighed. Den afvikles hvert andet år. Niels Bertelsen har været formand i 16 år og er valgt frem til 2026. Det bliver hans sidste periode.

Den genvalgte næstformand Curt Kjærsgaard Raavig tager handsken op fra Niels Bertelsen i forhold til overenskomster og siger om sit valg:

"IT-branchen er alt det nye – AI, cyber, open source og så videre, men på organisationssiden er branchen bagud. Her har vi som IT-fagforening en stor opgave. For løn er ikke det eneste, der har betydning."

"Der er masser af vilkår, som er noget nær umuligt at forhandle som enkeltperson. Du kan ikke forhandle dig til 6 måneders barsel eller en 4-dages arbejdsuge. Det står ikke i nogen lov – der er ikke nogen regler, der siger, at arbejdsgiveren skal imødekomme sådanne ønsker. Og kun ved at være organiseret, kan vi som IT-fag få den styrke, det kræver at komme igennem med den type fælles aftaler."

Udover formandskabet blev tre kendte forbundssekretærer genvalgt. Det drejer sig om Henrik Jacobsen, Amanda Christiansen og Mirza Cirkinagic. Michael Holm blev for første gang valgt som ny forbundssekretær.

Den nyvalgte hovedbestyrelse i PROSA med suppleanter.
 Fra venstre øverste række: Niels Bertelsen (formand) Kai Levine, Otto Kirk, Frederik Hertzum, Anders Wittrup, Mathias C. Cronjäger, Mikkel Jørgensen, Mikael Kure, Theis Geran, Michael Halvorsen, Curt Kjærsgaard Raavig (organisatorisk næstformand) og Jan Irgens (politisk næstformand).
 Nederst til venstre: Arne Strøm, Lis Michelsen, Amanda Graversen, Neeru Møller, Nette Rahbek, Anna Maria Hussain, Heritier Mugisha og Morten Hastrup Gejl.

Delegeretforsamlingen er PROSAs øverste myndighed og finder sted hvert andet år. Alle delegerede har tale- og stemmeret, og der er direkte valg til alle poster.

I år blev delegeretforsamlingen afholdt 16. – 17. november i Fredericia. Der var 68 stemmeberettigede til stede.

Delegeretforsamlingen beskæftigede sig med det fremadrettede samt valgene til de forskellige poster i PROSA. De delegerede godkendte også hovedbestyrelsens beretning og foreningens regnskaber.

På delegeretforsamlingen vedtog de delegerede PROSAs kommende arbejdsplan:

- Vores viden og medlemmer er Danmarks centralnervesystem
- Vi arbejder for et trygt, balanceret arbejdsliv
- Vi elsker data og IT, men holder mest af mennesker
- Vi kæmper for IT, der respekterer vores privatliv
- Vi gør dig klogere og giver ny inspiration til arbejdslivet

På Delegeretforsamlingen blev det også besluttet, at PROSAbladet fortsat har et redaktionsudvalg nedsat under DF, at PROSA får nyt slogan/payoff "Din IT-fagforening", at medlemmer kan have dobbelt medlemskab og "i den forbindelse betale halvt kontingent, såfremt medlemmet dokumenterer medlemskab af den overenskomstbærende forening", øget information fra fagforeningen på engelsk, at PROSA optager ledige, samt at kontingentet skal pristalsreguleres.

Farvel til Morten

Efter 10 år som ekspert og the go-to-guy inden for alt fra uddannelse til offentlige overenskomster takker Morten Rønne af som forbundssekretær i PROSA.

Hvad har været dine største fingeraftryk i dine 10 år som forbundssekretær i PROSA?

"Det må være opstarten af professionsbacheloren i IT-Sikkerhed og også i IT-arkitektur sammen med Århus Erhvervsakademi. Dertil kommer samarbejdet med de øvrige valgte i PROSA om at ændre måden, PROSA arbejder på, så vi fornyer os i takt med tiden."

Er der en oplevelse i PROSA, som skiller sig særligt ud for dig, og som du vil tænke tilbage på med glæde?

"Alle overenskomstforhandlinger har været noget særligt. Specielt OK18, som var tæt på konflikt, og OK24, som var en overenskomst med mange nye ting, om end meget teknisk. OK24 kommer til at sætte mange spor fremover."

"Og så en række personlige oplevelser, som når et medlem ringer og takker for, at jeg har gjort en kæmpe forskel for vedkommende, fordi jeg har været med til at sikre en ordentlig udbetaling fra tab af Erhvervsvejne Sikringen. Det er den slags ting, vi netop kæmper for i fagforeninger, nemlig at støtte, hjælpe og sikre bedre vilkår."

Hvad skal du lave nu?

"Jeg bliver i IT-faget, som jeg brænder for. Jeg forventer, at jeg skal arbejde i et mindre IT-firma med at lave integrationer mellem systemer og være med til, at der løses mere komplekse opgaver."

Om Morten Rønne

56 år.

Forbundssekretær siden 2014.

Medlem af PROSA i 34 år.

Har siddet i næsten alle udvalg gennem tiden og været aktiv på mange forskellige planer gennem årene.

Uddannet som edb-assistent.

Har arbejdet med udvikling på Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket, Fujitsu Services, Danmarks Tekniske Universitet og politik i PROSA.

Tillidsrepræsentant gennem mange år på de forskellige arbejdspladser.

"VI ER HER FOR AT NETVÆRKE OG FÅ INDFLYDELSE"

Anna, Heritier og Zahed deltog i PROSAs delegeretforsamling, som en del af foreningen for studerende. De mener, at indflydelse er vigtig, hvis man skal sikre bedre uddannelser og diversitet i IT.

Heritier, 26 år,
IT-ansvarlig hos Rubberduck.

Hvorfor er du på delegeretforsamling i PROSA?

"Det er superhyggeligt at møde dem fra PROSA/STUD, nærde sammen og også at få inspiration fra de mere erfarne og ældre. Det handler om at få indflydelse. Det er givende at være her. Man får lov til at være sammen med en masse IT-nørder. PROSA kan være med til at præge, hvordan uddannelser skal formes, og der har PROSA indflydelse, og det, synes jeg, er vigtigt."

Hvad er det mest spændende i IT lige nu?

"IT-sikkerhed er nok noget af det vigtigste lige nu. Masser af virksomheder bliver lagt ned, og der er virkelig brug for det. AI er helt klart også spændende. Jeg er ret glad for at bruge ChatGPT. Det er rart, at ChatGPT kan understøtte forskellige arbejdsfunktioner i min dagligdag som kodning, userstories med mere."

Anna, 24 år,
studerer digital business på CBS, arbejder som IT-sikkerhedskonsulent.

Hvorfor er du på delegeretforsamling i PROSA?

"Jeg er med primært for at netværke og få indflydelse som studerende i en vigtig IT-fagforening."

"Gennem PROSA kan vi også få indflydelse. IT-politik er spændende og meget relevant for os som studerende og yngre IT-folk. Jeg vil gerne have indflydelse på mere digitalisering i folkeskolerne, mere brug af AI og ikke være så skræmt af det. Det kan forbedre vores arbejdsliv, vores studie, øge interessen for at lære IT og inspirere til mere diversitet."

Hvad er det mest spændende i IT lige nu?

"Det mest spændende i IT lige nu er helt klart AI og hele udviklingen omkring AI. Det er en revolution på mange måder".

Zahed, 22 år,
studerer computerscience på RUC.

Hvorfor er du på delegeretforsamling i PROSA?

"Det er god inspiration og mulighed for indflydelse og spændende samvær. Man er også del af noget med andre IT-folk. Det er socialt og inspirerende. Der er spændende oplæg og debatter, som er fede."

Hvad er det mest spændende i IT lige nu?

"En vigtig IT-dagsorden er helt klart, hvordan vi sikrer borgernes privatliv. Vi går alle rundt med skærme og er online hele tiden. Så hvordan passer vi på os og samfundet? Det gælder også bekymringen for, hvordan IT bruges og kan misbruges i international politik og mod borgerne. Noget, der optager mig, er også biologi og genmodificering. Og der er IT meget på banen, må man sige, og et spændende værktøj."

TEKST Nicolai Scharling Foto Jakob Boserup

Sig navnet: PROSA – din IT-fagforening

I takt med tiden: PROSA har fået nyt logo og nyt payoff/slogan. Der er tale om en modernisering, som skal signalere endnu tættere bånd til det, som det hele drejer sig om, nemlig IT-faget og de mennesker, som arbejder i IT og tech.

Grith Enemark

Hvorfor hedder det PROSA?

De færreste vil ud fra navnet gætte, at PROSA er en fagforening for IT-folk. Og faktisk fortaber det sig lidt i tågerne, hvorfor det nu helt præcist hedder PROSA. Søger man ivrigt på PROSAs hjemmeside finder man faktisk mindst tre versioner af, hvad forkortelsen PROSA betyder:

1. **PR**ogrammører, **O**peratører og **S**ystem-Analytikere
2. **PR**ogrammør, **O**peratør og systemanalytikere **SA**mmenslutningen.
3. **PR**ogrammørernes **SA**mmenslutning.

Men det skulle vist stå fast, at det var programmører, systemanalytikere og operatører i flyselskabet SAS, som i 1967 dannede Danmarks første fagforening for edb-folk.

Nej, PROSA har ikke noget med hverken biblioteker eller dansklærerforeninger at gøre.

I IT-fagforeningen kender man kun alt for godt til de misforståelser, som ofte opstår, når folk hører navnet PROSA.

Men et navn er nu engang et navn, og selvom tiden har vasket en del af betydningen væk "PROgrammører og Systemudviklere i SAs", så var der engang, hvor det var hele omdrejningspunktet.

I dag – mere end 50 år efter skabelsen – er IT noget helt andet, fundamentalt og allestedsnærværende. Ingen taler om hulkort og edb-systemer.

Men et navn er et navn.

Derfor besluttede PROSAs hovedbestyrelse også i forbindelse med et stort fornyelses- og medlemsvækstprojekt at skrinlægge en navneændring og i stedet fokusere på at signalere IT mere tydeligt og moderne i sit udtryk.

Det udtryk har nu taget form som et nyt logo, der fremover skal danne forbindelse mellem navnet PROSA og IT, efterhånden som det bliver udbredt.

Moderne fagforening

"Logoet skal symbolisere, at PROSA er en moderne og fremadskuende fagforening for IT-professionelle. Det er enkelt og moderne, hvilket afspejler vores engagement i teknologisk innovation og digital transformation. Det nye logo er strømlinet og minimalistisk, og det gør logoet genkendeligt og tidssvarende," fortæller kommunikationschef i PROSA, Grith Enemark.

Hun fortsætter:

"Det mest markante element i logoet er O'et, der er formet som en tænd/sluk-knap eller en "toggle". Det symboliserer vores forbindelse til den digitale verden og teknologiens centrale rolle i vores medlemmers professionelle liv."

Grith Enemark har sammen med forbundssekretær Amanda Christiansen været tovholder på projektet med at modernisere PROSAs udtryk. Sidstnævntes indgang er også politisk.

"Logoet viser også vores engagement i det politiske: Teknologi skal forbedre vores verden og være en hjælp i vores alle sammens hverdag. Det arbejder vi også for," forklarer Amanda Christiansen.

Amanda Christiansen

Forklaring følger: Din IT-fagforening

Med et nyt logo følger også klarere farver og et mindre støvet udtryk. Hertil kommer et nyt payoff eller slogan. Fremover er PROSA således "Din IT-fagforening".

"Selve navnet PROSA er ikke selvforklarende. Mange tror, at det er en dansklærer- eller forfatterforening. Derfor har vi et behov for et skærpet payoff/slogan, som både appellerer til IT-folk, og som forklarer, hvem vi er. Benspændet har været at få et slogan, som forklarer navnet PROSA, og som ikke er så åben for fortolkning. Det skal helt simpelt fortælle, hvem vi er. Medlemmerne har valgt sloganet "din IT-fagforening/your IT-Union". Det, synes jeg, er et godt valg, for det forklarer tydeligt, at vi er en fagforening, at vi er for IT-folk, og at det enkelte medlem er i centrum," fortæller Amanda Christiansen.

Endnu mere relevante for IT-folk

Grith Enemark supplerer:

"Med det nye slogan henvender vi os til alle vores medlemmer: Både de medlemmer, som har været en del af fællesskabet i mange år, de nye som skal i gang med deres arbejdsliv, men også alle dem, der ikke kender os endnu. Vi vil jo gerne have så mange IT-folk med i

foreningen som muligt. Sammen står vi bare stærkere," siger hun.

Begge fastslår, at det er en mulighed for at præsentere PROSA på en mere tidssvarende og moderne måde, ligesom det er mere i tråd med nutidens designstandarder og teknologiske trends.

"Dermed håber vi selvfølgelig at gøre os mere attraktive for både nuværende og potentielle medlemmer, og det understøtter vores ambition om at blive relevante for endnu flere IT-folk," siger Grith Enemark.

Ny hjemmeside og bedre afspejling af faget

Logo, farver og slogan vil langsomt blive rullet ud på alt fra web til sociale medier og materiale fra PROSA.

"Jeg håber, at vi inden sommeren 2025 har en ny hjemmeside, så vi står knivskarpe, når vi skal hverve de nye studerende, der starter til efteråret. Jeg er megaspændt på at se både det nye logo og den nye identitet i drift, for jeg synes virkelig, at det afspejler vores stolthed for vores fag og vores fokus på medlemmerne. Det, synes jeg, er et stærkt udgangspunkt for alle PROSAs aktiviteter," siger Amanda Christiansen.

Mød Michael

PROSAs nye forbundssekretær og rullefaldsekspert

TEKST
Nicolai Scharling
FOTO
Jakob Boserup

Hvad er din baggrund?

Jeg hedder Michael Holm, er 58 år og arbejder som Change og Problem Manager på Københavns Universitet (KU).

Jeg er gennem årene blevet en selv lært Apple person. I 2001 startede jeg på Institut for Antropologi og var her ansvarlig for alt IT.

I 2009 kom jeg ind i KU fælles-administrationen i IT-afdelingen, Kontcern IT, nu KU-IT, og har arbejdet med forskellige ting. I starten som systemadministrator på Scanjour (journaliseringssystem).

Alle årene har jeg dog været tilgængelig for Apple spørgsmål og været med til at sørge for, at KU apps kom på både Google og Apple apps store. Derudover har jeg arbejdet som web-redaktør og været meget aktiv med at skabe sociale arrangementer, lige fra morgenstræk til fredagsbar.

Jeg har hele livet ikke kunne lade være med at blande mig, hvis noget ikke virkede retfærdigt – allerede på antropologi blev jeg arbejdsmiljørepræsentant, og siden jeg startede i KU Koncern IT, blev jeg TR og har været formand for den lokale PROSA-klub.

Hvad er din nye titel?

Jeg er blevet valgt som forbundssekretær for PROSA Offentlig.

Hvad bliver dit arbejdsområde?

Det bliver jo primært at være der for IT-folk på de offentlige arbejdspladser. Men jeg kommer også til at beskæftige mig med IT-uddannelser, arbejdsliv, de unge og meget mere.

Hvorfor PROSA?

Hvorfor fagforening? Jeg tror på, at man skal hjælpe hinanden og løfte i flok for at skabe et godt samfund. PROSA er med sin skarpe profil som en fagforening for IT-folk en vigtig stemme.

Det er stedet, man kan henvende sig, når man skal have råd og vejledning, og PROSA kender til de vilkår der gælder for IT-folk.

Jeg tror, at PROSA kan være meget mere synlige på sociale medier.

Samtidig har PROSA en hel vifte af relevante kurser, som medlemmer kan nyde godt af.

Det er et fagligt fællesskab – selv ved sociale arrangementer kommer man hjem med ny faglig viden, da mange af vores medlemmer er entusiastiske folk indenfor deres fagområde og derfor deler ud.

Har du mærkesager?

Det er vigtigt for mig, at PROSA viser sin relevans endnu mere for omverden, specielt for de unge, de nye på arbejdsmarkedet. Jeg vil kæmpe for medlemmerne, specielt ved at være en meget aktiv medspiller på de offentlige arbejdspladser. Det gælder også synlighed. Jeg tror, at PROSA kan være meget mere synlige på sociale medier. Og så arbejdsliv. Mennesker tilbringer en stor del af sin hverdag på arbejdet, det er vigtigt, man har det godt. Det handler om mere end at tjene penge. Arbejde skal føles meningsfuldt, og der skal være gode relationer.

Hvad glæder du dig mest til at arbejde med?

I starten først og fremmest at komme til at kende administrationen, altså dem som arbejder i PROSA og understøtter det faglige arbejde, der bliver lavet. Jeg kan se, at de gør et kæmpejob.

Derefter at komme ud på de offentlige arbejdspladser i hele Danmark og understøtte de lokale TR'er.

Hvorfor skal man være fagligt aktiv?

At være faglig aktiv er jo en måde at skabe forandring på i verden. Det er en måde at påvirke det faglige arbejde, der sker i PROSA. Samtidig er det inspiration for os faglig valgte i PROSA.

Uden de fagligt aktive, ville PROSA langsomt sygne hen. Jeg kan kun opfordre folk til at melde sig de steder, de kan, og dele deres erfaring.

Er der forskelle, du rigtig gerne vil være med til at skabe på IT-arbejdsmarkedet?

Diversitet på alle måder, at der er plads til alle. Et godt arbejdsmiljø / arbejdsliv forstået som, at der er en ordentlighed og retfærdighed.

Hvor ser du særlige udfordringer i IT?

Indenfor det offentlige område, synes jeg, tingene går for hurtigt, og der er generelt ikke nok folk til opgaverne. Den store løn-forskel mellem det offentlige og private gør det svært at skaffe de rigtige folk.

Du har et par særlige interesser, blandt andet aikido, hvad er det, og hvordan bruger du det?

Jeg har lavet kampkunst, siden jeg var 14 år, så jeg er rigtig god til rullefald.

De sidste ca. 40 år har jeg dyrket Aikido, har en dojo (en klub) i Gladsaxe og underviser rundt omkring i Europa og Argentina.

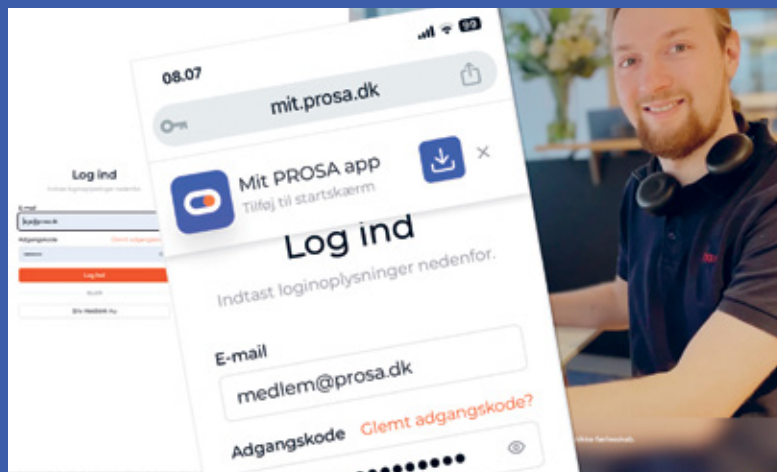
Aikido handler om at skabe et liv uden at slås – om at skabe gode relationer indeni sig selv og med andre. Jeg håber, at jeg kan bruge noget af den tilgang til at gøre en lille forskel i PROSA.

Udover det har jeg 4 børn og 8 børnebørn fra 0 til 9 år.

Tag PROSA med i lommen

Vi har lanceret ny version af vores digitale medlems-service, som du nu kan nå via mit.prosa.dk eller knappen "Mit PROSA" på prosa.dk. Eller endnu bedre – du kan hente servicen direkte på din smartphone, så din IT-fagforening altid er lige ved hånden.

Læs mere på: prosa.dk/lomme

Tak for førstepladsen

Er du i tvivl om du har den rigtige bank?

Det er vores kunder ikke. For fjerde år i træk vinder Lån & Spar prisen for at have de mest loyale bankkunder i Danmark. Faktisk ville 82 pct. af vores kunder genvælge Lån & Spar, hvis de skulle vælge bank i dag. Det viser en uafhængig undersøgelse fra konsulenthuset Loyalty Group.

Er du medlem af PROSA – men ikke kunde i Lån & Spar?

I så fald går du glip af en række fordele, blandt andet Danmarks højeste rente på din lønkonto. Udnyt de fordele, der følger med dit medlemskab af PROSA – bliv MedlemsKunde i dag.

Gå ind på lsb.dk/prosa for at se alle fordelene, eller ring 3378 1974.

prosa
din IT-fagforening

Lån & Spar

Annøse

Lån & Spar Bank A/S, Højevangsvej 9, 11200 København K, CVR-nr. 13 53 85 30

FRA MIN A-KASSE

Søg gerne uopfordret i IT-branchen

Firas Khalaf er job- og karriererådgiver i Min A-kasse, Han giver her tre gode grunde til, at en uopfordret ansøgning kan være en god idé, hvis du arbejder med IT:

- 1.** Det kan give dig adgang til skjulte job: Ikke alle techstillinger slås op og med en uopfordret ansøgning kan du sikre, at du kommer i betragtning til disse job.
- 2.** Det viser proaktivitet og motivation. En uopfordret ansøgning demonstrerer dit engagement og initiativ, noget tech-virksomheder ofte værdsætter.

- 3.** Det kan skabe relationer for fremtiden: Selvom der ikke er en ledig stilling nu, kan din ansøgning åbne døren til fremtidige muligheder og forbindelser. Søg, hvis du drømmer om en bestemt virksomhed

Firas Khalaf mener, at en uopfordret ansøgning ofte kan være et godt supplement til de ansøgninger, du skriver for at komme i betragtning til opslående stillinger. Han synes især, at en uopfordret ansøgning er oplagt for dig, der kan se dig selv i en af disse situationer:

Drømmejobsøgende

Hvis du har en særlig virksomhed, du vil arbejde for, kan du sikre, at de husker dig.

Specialist med unikke kompetencer

Gør virksomheden opmærksom på dine særlige færdigheder, selvom der ikke er en ledig stilling lige nu.

Nyuddannet eller karriereskifter

Vis din passion og interesse, selvom du mangler erfaring fra præcis den type stilling.

Har du fået lyst til at gå om bord i de uopfordrede ansøgninger, kan du finde otte gode råd til, hvordan du kan gribe det an på: minakasse.dk/uopfordret-ansogning

Kontakt

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger
Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

Niels Bertelsen
Formand
Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

Amanda Christiansen
Forbundssekretær,
Odense
Direkte: 33 36 41 27
Mobil: 20 96 84 97
E-mail: ach@prosa.dk

Curt Kjærsgaard Raavig
Næstformand
Mobil: 29 23 53 96
E-mail: ckr@prosa.dk

Morten Rønne
Forbundssekretær,
København
Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær,
Aarhus
Mobil: 25 22 17 22
E-mail: hja@prosa.dk

Mirza Cirkinagic
Forbundssekretær,
København
E-mail: mic@prosa.dk

København – Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V
Kontortid: kl. 9-15
mandag dog kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41

Aarhus
Søren Frichs Vej 38 K th,
8230 Åbyhøj
Kontortid: kl. 9.30-15

Odense
Overgade 54
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10-15

PROSA/SAX
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
Søren Frichs Vej 38 K th.,
8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/OFFENTLIG
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
Overgade 54,
5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

E-mail:
medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

prosa
din IT-fagforening

Er du klar til 2025?

Scan QR-koden

og find hele PROSAs kursus-kalender

Vi har lavet et skarpt program med kurser og arrangementer i første halvår af 2025. Kalenderen opdateres løbende, så hold øje og find præcis dét, der booster din IT-faglighed og hverdag.

Du kan for eksempel deltage i et af disse kurser:

- Prompt engineering i praksis
- Skab video med AI
- Internet of Things Crashcourse med ESP32
- Dataetik og magt – Fra indsigt til handling i en digital tidsalder
- Få en bedre nattesøvn
- Sådan får du mest ud af din LinkedIn-profil
- IT-kvindenetværket: Rundvisning om "Kvinder i kunsten"

Du kan også fordybe sig i Azure, Postman og Terraform eller hoppe med på et spændende oplæg om automatisering, cloud-teknologier og fremtidens tech-trends.

Har du en god idé?

Har du spørgsmål eller idéer til nye emner? Send os en mail på: kursus@prosa.dk

NIS2: Bliv klædt på, så du er klar til NIS2-implementeringen

Implementeringen af NIS2 er blevet udskudt flere gange, men 1. juli sker det endelig.

På kurset får du et kort overblik over direktivets mål og dets betydning for cybersikkerhed – herunder:

- **Risikoanalyse og informationssystem-sikkerhed.** Forståelse af politikker for at adressere potentielle farer og trusler.
- **Håndtering af hændelser og driftskontinuitet.** Gennemgang af forberedelse, reaktion og læring fra sikkerhedshændelser samt betydningen af backup og genopretning.
- **Forsyningskædesikkerhed og systemudvikling.** Overblik over beskyttelse mod trusler fra leverandører og sikkerhed under systemudvikling.
- **Grundlæggende cyberhygiejne og kryptografi:** Vigtige praksisser for sikkerhedskultur og introduktion til kryptering.

- **Personalesikkerhed, adgangskontrol og autentificering:** Kort gennemgang af beskyttelse mod interne trusler, korrekt adgangsstyring og vigtigheden af stærk autentificering.

Underviser

Karsten Vandrup Dahl er akademiingeniør og lektor på Zealand. Han er derudover medforfatter til bogen "It-sikkerhed i praksis". Karsten har i en årrække arbejdet med IT-sikkerhed i både undervisning og praksis, og han har haft ledende stillinger i industrien i en årrække, bl.a. i Nokia OYJ i Finland og Litepoint Inc. i Californien.

Onsdag 26. februar kl. 17-19
Online

Scan QR-koden

og tilmeld dig kurset

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

SPAR
30%

Developing Cybersecurity Programs and Policies, 4e

Authors: Omar Santos
ISBN 9780138074104

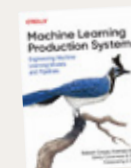
ALL THE KNOWLEDGE YOU NEED TO BUILD CYBERSECURITY PROGRAMS AND POLICIES THAT WORK. Clearly presents best practices, governance frameworks, and key standards. Includes focused coverage of healthcare, finance, and PCI DSS compliance. An essential and invaluable guide for leaders, managers, and technical professionals.

Vejl. pris kr. 760,-

PROSApris 532,-

Machine Learning Production Systems

Authors: Robert Crowe, Hannes Hapke, Emily Caveness, Di Zhu
ISBN 9781098156015

Using machine learning for products, services, and critical business processes is quite different from using ML in an academic or research setting—especially for recent ML graduates and those moving from research to a commercial environment. Whether you currently work to create products and services that use ML, or would like to in the future, this practical book gives you a broad view of the entire field.

Vejl. pris kr. 726,-

PROSApris 508,-

Terraform Cookbook

Author: Kerim Satirli, Taylor Dolezal
ISBN 9781098108465

Cloud services and SaaS software permeate every company's IT landscape, requiring a shift from manually provisioned services to a more structured approach, with codification at its core. Terraform provides tools to manage the lifecycle of your IT landscape across thousands of different cloud providers and SaaS platforms.

Vejl. pris kr. 601,-

PROSApris 421,-

Financial Data Engineering

Author: Tamer Khraisha
ISBN 9781098159993

Today, investment in financial technology and digital transformation is reshaping the financial landscape and generating many opportunities. Too often, however, engineers and professionals in financial institutions lack a practical and comprehensive understanding of the concepts, problems, techniques, and technologies necessary to build a modern, reliable, and scalable financial data infrastructure. This is where financial data engineering is needed.

Vejl. pris kr. 635,-

PROSApris 445,-

Platform Engineering

Author: Camille Fournier, Ian Nowland
ISBN 9781098153649

Until recently, infrastructure was the backbone of organizations operating software they developed in-house. But now that cloud vendors run the computers, companies can finally bring the benefits of agile custom-centricity to their own developers. Adding product management to infrastructure organizations is now all the rage.

But how's that possible when infrastructure is still the operational layer of the company?

Vejl. pris kr. 545,-

PROSApris 382,-

FACTUM BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS
– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

INDHOLD

8_2024

6 / Digitaliseringsminister bryder tavsheden

10 / Hamilton: 21-årige nørder med
ny AI-model

17 / Kvinder skal med på AI-toget

22 / 33 veje til grønnere IT

26 / Tech-året, der gik
– Natasha Friis

28 / Tech-året, der gik
– Rasmus Theilsø

31 / Redaktionen anbefaler

32 / PROSA-siderne